

309310 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

చెన్న పట్టణము 1918 నం: నవంబరు నెల 29 వ తేది శుక్ర వారము

No. 197

నంపుటము. ౫

కా త యు క్తి వా ము స ం వ త్ప ర కార్తి క మా స బ హు శ వ కా ద శి గం.

సంచిక ౧౯౭

సందరము !

లాభకరము !!

ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ

మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపివారికి క్యాలండరు జేరవచ్చు వో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనట యుక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపాడి

మోహిని తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపదము

దగ్గు, శైత్యము, పడిశెము, రొమ్ముపడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,

బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

వక్రవిడబ్బిలో పె రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు సేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 1266

(రిజిస్టరు) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు) కాబడినది.

ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు నువాసనగలది.

అల్కాహాలుగానీ, సారాయముగానీ, జేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన శేషల పుష్పసారము.

నీ కువాలవై కొన్ని చిందువులు చిలుకనించినచో, మనోహరమగు నువాసన నిన్ను లభించును.

ఈ క్రింది ధరములు సీసాలలో నుండును.

చిన్న పైజా (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రూ 0-8-0

మధ్యరకము పైజా 1-1 డ్రాం " " 0-12-0

పెద్ద పైజా 2 " " " 1-4-0

పెద్ద పైజా 4 " లేక 1/2 కొన్న " " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 3 బుడ్డులు 0-14-0 ప్రత్యేకము.

పత్తెల, పట్టుబడులందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులాను దొరకును.

ఆ నీకనుగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైజా

ను, కార్డుపైజాను ఆటో డిల్ బహార్ గను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో

డిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారికి దిగువవారికి

ప్రాసినచో అలాగిచ్చుటకు ముఖ్యకార్య ఉచితముగ పంపుదుడు.

సోపానములు: బంగ్లా యొడియట్ డ్రెస్ అందు కమికల్ కంపెనీ పెం. 185, జమ్నాపూర్ సీద్ పిథి, బొంబాయి.

మృత్యును యెఱుఁగు: మృత్యు పునరావృత్తి, మృత్యును యెఱుఁగు.

అమృతార్ణవ అపలేహము.

ఈ అపలేహము రక్తమును ముట్టినది శీర్షమును మోచింపి యిలమును కలిపించి యున్న కనుకను నీటి చేతి కాలి మంటలు పోగొట్టును. మొదటను చల్లచేసి శరీరమునకు శేషమును కలిపించును. దీర్ఘము, శేషము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తక్షణ నివారించును.

(219) అర్థకొను డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.

పైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్,

అంతర్విద్యుత్ కొనుగోలు, 167, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు కురారము

మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్తెము లేదు. పిచికారి

మున్నగు కఠినవికల్పాల పనిలేదు. రుచ్య మైన మా మలయచందనము ఎటువు

తెలుపు, పచ్చ అను మాదు విధముల

పెగోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0

గంధర్వసార్వస్వ, రాజమండ్రి.

బహుమతులు

శీలా లేక సురేంద్రనగరములో:—ఇందు శ్రీల మనస్సై

ర్యము చాపల్యదీనుణులు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0

యశోధర:—ఇందోక యాదుని తనమగనివైగల యనురా

గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికివచ్చును 0-12-0

మనోరమ:—మగడు పేట కేగి రాకునునొద్ద జిక్కుకొననరని

సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0

నగ దేకరంభ:—అన్నలై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థి

తికి వచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0

సహాదరవాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటను జోధించును. అ. 0-4-0.

అల్లలార్యాటమున కోర్కెనికోడండ్ర ప్రలాపము:—

అల్లలు కోడండ్రను వాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0

మిత్రద్రోహము:—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందపాపి

కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0

588 కలయువారు:— కట్టా బుక్ డిపో.

6. వెంకటేశమస్త్రి వీధి, సాచుకారు పేట, మదరాసు.

80: పాత్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్కృష్టనను

పరికింపుడు.

ప్రతి పత్రికమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయం

బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోన్,

మలియన్డేస్, గోవా, ఫీజి, బెరెండ్, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మున్నగు

ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపదమును, ఉపయోగించు

చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి

మాత్రల సీసా మీ యింట నున్నయెడల, మాటికి వైద్యు

గుమయమును, సరిపించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవారము, అజీర్ణము, పార్శ్వవారము,

జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి,

బలహీనత, ఆసాగోగ్యము, చెడ్డనీటిసంధి గలుగు వికారము,

చిన్న విడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు

ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపద్ధతే నేవననే వాక్యముగా

పోయి నుణుము గలుగును.

పై ద్వ్యకాలలో ననేకవిధములగునట్టియు నుపయోగక

రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియె యావధములకు

తయారు చేయబడుచును.

రిజిస్టరైన యావ్యాపార శురుతులు, ప్రతి సీసాయె

డను డొంగును; మూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి

యుండును. 280 మాత్రలపై సీసా 4లకా లు.

మూలము.

6 సీసాల కొరసారి తెప్పించివారి

టపాల ఖర్చుతోజేరి రూ 1-8-0

12. సీసా లొకసారి కొనిన 2-14-0

25. సీసా లొకసారి కొనిన 5-5-0

సమక్షరంగములకు మావడ్డ ఆయుర్వ

దీయ సిద్ధాపదములు దొరకును.

గొనుము:— శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

వంగరాష్ట్ర ప్రజారోగ్యము

గవర్నరుగారి యువవ్యాసము

హుక్మవర్మగారి సహాయమున నియమించబడిన ప్రత్యేక ప్రజారోగ్యసంఘము నందేలిచి గవర్నరుగారి యువ వ్యాసమునది:—ఈరోగమును నివారించుటకుతిగిన సాధనములేవు. ఈ వీర్యాలులు చాలాబలము. ప్రజారోగ్యము చాల ప్రాముఖ్యముగా విషయము. ప్రతి జిల్లానుండును ఆరోగ్యసంఘముకంటె పెరిగిపోవడవలయును. దీనిని కాన్వల్యమును చాలావారులు జేయుటకు ప్రతిజ్ఞలుచేయును. తగిన ఆరోగ్యాధికారిని (హెల్త్ ఆఫీసరు) ఆనందమున నియమించవలయును. స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘమువారు కందరును ఈ విషయమై బగ్గవాన్ జిల్లా బోర్డు ఆనందమున విధానమును ఆచరించవలయును. ఏదో ఒక తేదీని నిర్ణయించి అర్బులగు ఆరోగ్యాధికారులను ఆయా జిల్లాలకు ఏర్పరచవలయును. ఇన్స్పెక్టివ్ వైద్యకాశ్రమ వలంబించుచున్న యువకులందఱును, వైద్యకాశ్రమం దుత్తర్యులైనవారును ఆరోగ్యవిషయములయందు (స్టానిపుండ్, హైజెన్) తెలిసియు అగుటకు అవకాశముకల్గును. ముందుగ ఈసమస్యకు పరిష్కరించుటకు అవకాశ మేర్పడును. తగిన ఆరోగ్యాధికారులు పరిజ్ఞానమును సంపాదించినవారు లభించగలరు. కలెక్టరేట్ మొదటి తరగతి ఆరోగ్యకాశ్రా పాఠశాలను నియమించవలసియున్నది. ఈలోపమును పూర్తిచేయుటకు తగిన వీర్యాలులు చురుకైన జరుగుచున్నవి. ముందు సంవత్సరపు రాష్ట్రీయ ఆదాయముల నుండి ఒకతరహాపద్ధతులను ప్రత్యేకముగ వీరికై నియమించుటకు సాధ్యమగునని రాబోవు సంవత్సరపు ట్రాక్టిక ప్లెములవలన తెలియుచున్నది. దీనికి తోడు ఇండియా పరిశోధక నిధివారు కొన్నివరతులతో ఇంకొక తరహాపద్ధతుల నెండుగురుకు వ్యాధానముజేసిరి. ఈ ధనసహాయంతో అచిర కాలములోనే నిరంతర పరిశ్రమతో కృషి సల్పి సర్ లియనార్డుగారు స్థాపించినవలెకొన్ని, ఉష్ణజేత వైద్య పాఠశాలను (స్కూలు ఆఫ్ ట్రాపిక్ ల్ మొన్టీక్) స్థాపింపగల్గుదును. ఈ పాఠశాల ఏర్పడలోపుగ సర్జన్ జనరలు, సానిటరీ కమిషనరును ఆరోగ్యవిషయమై ఒక విధానము నవలంబించి కొన్నిసంగతులను బోధించెదరు. ఈ కాళి యందు పరిశ్రమ జరుపబడును. దీనియందు ఉత్తర్యులగువారికి కలకత్రా ఆరోగ్యకాశ్రా సంఘమువారు ఆరోగ్యకాశ్రమం దుత్తర్యులైనటు ఒక పట్టుమును విసంగెదరు. ఇయ్యది (బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయముల నీయబడు పట్టాలతో సమానముగ ఆదరింపబడును.

హుక్మవర్మగారి రోగము

అతిదారుణముగ వ్యాపించుచున్నది. ఈ రోగి స్వభావ మెట్టిదయో ఏరికి తెలియలేదు. ఈ రోగము ప్రబలమగుచున్నదని గూడ యెవరికిని తెలియదు. పరిశీలు లేట్లున్నది. ఈ రోగమును సంవారించుటకు మనము రెండు సంగతులను గమనించవలయును:—దీనిని గూర్చి ప్రజల కందరికును బోధించి రోగినివేరవలెను. తెలుగువలయును ఇయ్యది పలోన్యూఖము గాంచుటకు చాలకాలము పట్టును. ఆయినను ప్రజల కందరికును దీనిని గూర్చి తెలివినచో ఎవరికి తోచిన యభిప్రాయములను వారు తెలియజేసి రోగినివారజాగ్రహము చికిత్సలను యోచించెదరు. దీనిం బట్టి రోగమును సంవారించుటకు మనకు అవకాశ మేర్పడును. ప్రస్తుతము ప్రజలందఱును ఈ రోగపు బాధకములను ఎదంగని వారగుటచే వారందఱును కాగ్రతవడగల్గుదురు. మనము ఈ రోగము సోకినవారికి ఉపచర్యము చేయగల్గుదుము. ఇంతకుకీ రోగమును గూర్చి వంగరాష్ట్రమున చెరిసాలలందఱును బంగీల విషయమునను, తేయాగలోటలందఱు పసిచేయు కూలీల విషయమునను పరిశోధనలను జేసివారము. ఈ రెండువిషయములను ముప్పాటికముగూర్చి బాధించినది. రోగమును సంవారించగల్గితిమి. ఇటలనే మనము రాత్రినిబొద్దుగనుల కూలీలను, తేయాగలోట కూలీలను, ఇనుపదారి కర్మాలయపు పని వాండ్రుని, యంత్రాలపై పని కూలీలను ఆదరించి చికిత్స యొనర్చితిమి. మేని చాలకాలం లాభింపగ నుండగలదు. రోగము నిశ్చయము కాగలదు.

విప్రు ముత్రస యాభవంబేల అవ్వనిది విచారము. టికును ఇంగ్లీషుగారిది. మనము ముప్పాటికముయందు బోవుచున్న సేన అన్నిటికిని అభివృద్ధి మొనంగుటకును సింధుకనువనరు అభ్యుత్థిత్రంద ఒక సంఘమేర్పడినది.

స్వయంనిర్ణయము.

అనిచి నెంటుమ్మగారి ఉపన్యాసము.

27-వ తేదీని సాయంత్రము కలకత్రానగరమున మనమోహన నాటకశాలయందు బంగారా హోమయాల లీగువారి ఏర్పాటు ప్రకారము జరిగినసభయందు అనిచి నెంటుమ్మగారు కాంగ్రెసు లీగునుగూర్చి యుపన్యాసించిరి. స్వయంనిర్ణయ మనగా ప్రజాప్రతినిధులుగా పరిగణింప బడినవారు ప్రభుత్వ స్వరూపమును నిర్ణయించుటయని సేను తలంచుచున్నాను. కాంగ్రెసు-లీగుసభలు యథార్థముగా ప్రజాప్రతినిధులని తెలుపదగును. భారతీయులు నియోజనమునందు తగినంత శ్రద్ధ వహింపవలసి ఆశ్చర్యము నిరాధారము. ఏలనన రాజకీయ సంస్కరణ విధానమును గూర్చి తమ అభిప్రాయమును కాంగ్రెసు సభయందు విడిత పరుపవలెనని బంగారమున నిన్ను చాటు లనవలదు వారుగూడ నాకువ్రాసిరి. ఇంతటినుండి రాజకీయ విషయకములగు చర్చ లన్నియును దేశభావలయందే జరుగవలెను. దానివలన రాజకీయ విషయములందు ప్రజలకు త్యాగ మధికమగును. అంగ్లభాషరాని వారు నియోజకులుగా నుండగూడదనుట అనవంజనము.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసు.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ సాన్వజరికము కాక యొక కమిటీవారి సహాజేమే యనిపించుకొనవలసి కొంద రాంగ్లోఇండియనుల నడివీరిగాని ప్రత్యేక కాంగ్రెసుకు రానివారి సంఖ్య కంటె నూనరు కాంగ్రెసు జరిగిన పిమ్మట కాంగ్రెసుసభను వదిలినవారి సంఖ్యయే చాల పెంచుగా నుండెను. లోకమాన్య తిలకు గారుగూడ కాంగ్రెసు నపుడు వదిలిరి. 5 నేలమంది ప్రతినిధులు 5 నేలమంది ప్రేక్షకులును కూడినసభ సాన్వజరిక సభ కాదనుట హాస్యాస్పదము.

మాంటాగూ మెయ్యుఫర్డు విధానము.

ఈ విధానము నిరుత్సాహకరమును అసంతృప్తి కరమునని ప్రత్యేక కాంగ్రెసు వారు తీర్మానించిరి. వారు నూచించిన మార్పులను చేసిన నావిధాన ముపయోక్తమగును. ఆవిధానము అంగ్లజేతయై లిఖితిమనుటకును భారతీయులు స్వీకరించి తిమనుటకును గూడ సన్నమని నేనిప్పటికిని తలంచెదరు. మార్పులను చేసిన తాత్కాలికముగ నుపయోగించును. ఇండియా దొరతనమున ప్రధానమగు మార్పుకలగనిచో రాష్ట్రీయ దొరతనమున మార్పుకలిగించుట నిష్పయోజనమను గొల్పిన వాని కాశ్రీగారి అభిప్రాయముతో నే నేకీభవించుచున్నాను. అట్టిమార్పు చేయబడనిచో నెల్లరాండోళనమును జరుపదగును.

జనసామాన్యము.

భారతీయ జనసామాన్యము నియోజనమున కలవాటు పడియుండలేదని మారినగారు నడివీరి. ప్రాచీనకాలమున గ్రామ పంచాయతీల సభ్యులు నియోజింపబడుచుండిరిని రాగి రేకులవైని వ్రాయబడిన కానములవలన స్పష్టమగు చున్నది. ఆకాలమున నియోజనము సాధ్యజనికముగా నుండెనని గూడ నని స్పష్టపరుచుచున్నది. సామ్రాజ్య భాగమున వహించుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులు కావలెనని సర్. ఎస్. పి. సింహా గారు నడివీరి. సామ్రాజ్యాధికార స్వాతంత్ర్యములు భారతీయుల కొరకబడవలెనని గూడ సింహాగారు నడివీరి. స్వపరిపాలనమునకు భరతదేశ మనర్హమగునని చమ్యలను నెల్లించుటకుమాత్ర మర్హమగునా! భరతభూమికి సుపూర్ణమగు స్వతంత్రయండవలెను.

ఆగష్టు 20 వ తేదీ ప్రకటనము.

ఈ ప్రకటనమునందు ఇండియా దేశమునకు బాధ్యత యుత్తర పరిపాలన మొనగబడునని తెలిసిరిగారి గ్రామములోను మండలములోను మాత్ర మొనగబడునని తెలుపబడలేదు గాన అధికారులు లేమ వాగ్దానమును సరిగ జరుపగోరుచు లేని ఇండియా దొరతనమునందే మార్పును కలగించవలెను.

ప్రజాపాలిత ప్రత్యేకత విషయములు.

ప్రత్యేకత విషయములందు దేశరక్షణముకు గూడ ప్రత్యేక కాంగ్రెసువారు చేర్చిరి. ధనాధికారము దేశీయుల కేము కావలెను. స్వపరిపాలనము దాని సమసరించుట నిశ్చయము.

ప్రాతీనిధ్యము లేకున్న పన్ను విధింపరాదు

అను నీతిత్యము అష్ట్రీయాలో దేశభక్తి అనిపించుకొని నపుడు భరతభండమున నట్లుదుగుట రాజద్రోహమని ఏల తలప

బడవలెను. కాంగ్రెసువారు సంధిసభకు ప్రతినిధులను పంపుట కధికారమును బడయవలెను.

అనాధత్యము

భారతీయులు తమకు సహజమగు ననాధత్యమును విసర్జింపవలెను. అంతర్జాతీయ విషయములందు దేశేయవాలైన ననాధత్యమును చూపిన నితియు వారిసద్భావమును గ్రహింపజాలక వారి నాత్మగౌరవ విరహితులనుగా భావించురు. అందులో చురుకుగా నివయములను గ్రహించు కత్తి అంగ్లయులకు ప్రకృతివలననే పూజ్యముగాన నట్టి వారితో కృతసారించువపుడు సందిగభావ మినువంకియును కూడదు. మనము స్వేచ్ఛ కావలెనుమేని సర్వకేత్తులను నెల్లఁచి దానిని స్పష్టముగ ప్రకటించవలెను. చాల నుండి యుద్వోగులు భ్రమయున్నట్లు భరతభండమునకు స్వాతంత్ర్యము కీర్తముగానే లభింపగలదు. మీరు స్వేచ్ఛను బడయగోరు చున్నారని అంగ్లయులు గ్రహించిన వెంటనే మీ కృతహాసములను మీరే పరిష్కరించుకొన గోరుచున్నారని బ్రిటిషు దేశమునందలి ప్రజాసత్తాక వారులకు స్పష్టమైన వెంటనే మీరు స్వాతంత్ర్య మియ్యబడునని లిసెంటుమ్మగారు నడివీరి.

సంగంవలన జమీదారుని నిర్బాణము

విశాఖపట్టణము జిల్లా మృత్యుంజయ నగరమునండి దేవనాజు సీతారామస్వామిగారి ట్టు వ్రాయుచున్నారు.— సుప్రసిద్ధ నిశ్శృంక బహుళమున సమభోజుడనియు, దానకర్తడనియు, మహాబాధ్యసంపన్నుడనియు, నాంధ్రభాషా బోషకుం డనియు, హైదరాబాద్ జాతీయాభ్యుదయ కారకలలో నొకండనియు పేరెన్నిక గన్న శ్రీరాజా విశ్వేశ్వర నిశ్శృంక బహుదరు శ్రీ సంగంవలన జమీదారుగారు 21-11-18 తేదీని దేశస్వస్థతలన స్వగృహమైనది తెలుపుటకు చింతించుచున్నాను. భాషాయోష కనేకాలంకారముల గూర్చిన వీరి తాతగారగు శ్రీరాజా మృత్యుంజయ నిశ్శృంక బహుదరుగారు 1904 వ సంవత్సరమున సంతరించినపుడు గీర్వాణాంధ్రభాషల కేకుగడమరి తేదీని యెంచి భాషాభిమానులు నిరాశజెందినపుడు ఆసల గొల్పి ఫలింపజేసిన యిమ్మహానీయుడు ఆంధ్రప్రపంచమును, ఆంధ్రమాతను యేతన్మూలమున భారతమాతను దుఃఖసాగరమున మంచివైచెను. నయనేమోముప్పగియారు వత్సరములే. ఈయన భాషాభిమానమునకు యాయనచే కృద్ధివందుచునచ్చిన యాయూరి బాలవిద్యాభివర్ధన సమాజ జ్ఞానభానోదయ గ్రంథమాలను, యాయన రాజబోషకత్వమున వెలయుచున్న నేగుజుక్క మున్నగు గ్రంథమాలలును, మరియు వెక్కువారైపత్రికలును సాక్షిభూతములు. ఈయన గుప్తవాత, స్వామిస్థాన సంఘసంస్కర్త, శ్రీస్వాతంత్ర్యవాది, భారతాభ్యుదయమునకు దోడ్పడగల యిమ్మహానీయుని యకాలమరణము హైదరాబాద్ జాతీయతకు చాలనష్టము గలగజేసెనని యొప్పుకొనక తప్పదు. తోడిజమీదారులుగాని, యాయన పోషిత ప్రజలుగాని స్నేహితులుగాని, యిమ్మహానీయుని జ్ఞాపక చిహ్న నేవైన నెలకొల్పి యాత్మకారకభూయ్యులు లగుదురు గాక! ఈయనకు మువ్వరు యుక్తయమ్మనకుర్రాని కుమారులు గలరు. అందు వెద్దయాయన పేరు శ్రీరాజా లోకనాథేశ్వర నిశ్శృంక బహుదరుగారు. ఈయన విద్యల నేర్చుచున్నార. పరలోకమున కేగిన యాయన యాత్మకు కాత్వతకాలిని భగవంతు డనుగ్రహించు గాక!

మరియొక మరణము

ఒకనిలేఖకుల్లిట్లు ప్రికటింపుమని మమ్ములను కోరుచున్నాను: చిత్రారుజిల్లా పుంగనూరు జమీన్ దారిలో చదును నడిగడ్డచుల్ రెడ్డిగారు ధనికుడును, భర్తాత్ముడును, నీతిపరుడును, అధికప్రజాకారియు నై ప్రఖ్యాతి కెక్కియుండె. ఇతడు దాగాపు ఇరువది నేల రూప్యముల వెచ్చించి చదునులో నొక మంచివైద్యశాలను కాశ్వోముగా స్థాపించి లోకోపకారం బొనర్చి మిగుల ఖ్యాతిజెందె. అనేక బీదబాలురకు విద్యాదానం బొనర్చిరి. మిక్కిలంధుజాలమున కంఠియు వీరి మూలమున అభివృద్ధికరమైన గొత్తసర్వీషయములు గ్రహింపదగియుండె. ఇండియా గవర్న మెంటువారు, నడిగడ్డచుల్ రెడ్డిగారు పరమధార్మికుడని చిరుచిత్రముల నొనంగి మన చక్రవర్తిగారి రాజ్యపట్టాభిషేక మహోత్సవ కాలమందు కొని యాడిరి. అట్టి పుణ్యపురుషుడు 1918-వ సం॥ నవంబరు నెల 28 తేదీని పరలోకముండయ్యె. నడిగడ్డచుల్ రెడ్డిగారు ఇద్దరు భార్యలను, నొక మయినరు పుత్రుని, బంధుభృత్యులతోకొటిని సంతాపముగ్నులం జేసి చనిరి.

వి రో పా యు ధ వి రా మ ము

(రైటరు ఏ జన్సీ)

70 గ్లండు

ఆస్పిత్రియగారు ఎన్నికనుగూర్చి యుపన్యసించుట.

లండన్, నవంబరు 26:—స్వీచ్ వర్తక ప్రధాన నూత్రములను తాగుమారుచేయుటను గూడదని ఖండించి ఐర్లండునకు త్వరలో హామయూ నీయకలెనని. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమునకు గల యుద్ధవిషయములను తొలగించవలయు నని. ఆధినిశేషములతో కల్గిన ఎటర్నల్ బాంధవ్యమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. స్థానిక స్వాతంత్ర్యమునకు కెట్టి భంగము లేకుండగ అంతర్జాతీయ ప్రాజెక్టులను పాటుబడుట కవకాశ మేర్పడునని తలచిరి. సామాజ్యమున కంతకును ఉపకరించు సాధన సంపత్తిని గ్రహించగల్గుదు మనిరి. ఉభయములను తమ యభిప్రాయములను తెలిసికొని ఉభయప్రాజెక్టులను సుండు నటుల ప్రయత్నించుట కవకాశ మేర్పడునని. హిందూజాతియు నకు అన్ని తెగలవారి సమ్మతిని గొని సామాజ్య ప్రభుత్వము వారు అభయములను సుంపిరి. వాటినిన్నిటిని మనము త్వరలో సెరవేర్చవలయును అని తెలిపిరి.

నా కాదశనవస్తుములు

నవంబరు 1: తేదీనకు లెక్కలేని నాకాదశ నస్తుములు:—ఇందులో మార్చి 81 తారీఖునకు వైమానిక నాకాదశ నస్తుములకుడ వేర్పడినది. నాకాదశములు మాత్రము వేర్పడిలేదు. 2466 ఉద్యోగస్థులు 8085 పైనిటలు మృతులైరి. 8085 ఉద్యోగస్థులు, 4878 పైనిటలు తీరికావులైరి. 15 గురు ఉద్యోగస్థులు, 22 పైనిటలు కనిపించుటలేదు. 222 ఉద్యోగస్థులు, 988 పైనిటలు బంధీకృతులైరి. దీనికితోడు 14861 ఉద్యోగస్థులు, వర్తకనాకాదశములు, చాల పడవల మనుష్యులును మృతులైరి. 8295 మంది బంధీలుగ జేయబడిరి.

వద్రాప్తమైన కెయిజరు బహిష్కరణము

బ్రిటిషు న్యాయవాదుల అభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 26:—బాద్షాహా సలరు ఆట్టాపై జనరలు సాలిసిటరు జనరలు మిత్రులందరి ప్రభుత్వమువారు సంయుక్తముగ గాని ప్రత్యేకముగ గాని బహిష్కరించవలసిన పరిభ్రమ్యమువారికి సలహా సుంపిరి. యుద్ధమునకు పూర్వము బహిష్కరణము ఒడంబడికకు విరుద్ధముగ పూతుకములాసర్పి వారికి ఈనూత్రమే వర్తించగలదనిగూడ తెలియజేసిరి.

జర్మను అంతర్గమి

లండన్, నవంబరు 26:—ఈనెల 11-న తేదీని అక్రంజ అకు వెళ్ళుచున్న బ్రిటిషు సేనానాకన జర్మను అంతర్గమి ముంచెనను స్థాపనానుండి ప్రకటింపబడినవార్త అధికారులచే ద్రువపరప బడలేదు.

యుద్ధచిత్రములు

లండన్, నవంబరు 26:—ప్రకటింపబడుటకు ఇప్పుడం గీకరింపబడి ఇటీవల జరిగియుండిన విషయములలో డెవర్ ఫురు ము ఎట్లు సంప్రక్కముగా నాకాదశను గుర్తించుచుండెనో విధింపబడినది. కట్టకడ పటి దైర్ఘ్యమును అనుసరించునను ముందు డెవర్ ఫురు వివిధ యుద్ధ నాకలతో కిటికిల లాడుచుండెను. ఇందు 4 పెద్ద నాకలు నుండెను. ఇవి యన్నియు సముద్రమునుండి ముట్టడి వారం భించి భూమిపై ఎరుగుచుండిన అనుసరించునను తోడ్పడుటకు వెల్లియును తీరమునకు బోవ సిద్ధముగ నుండెను. ఆకస్మికముగా నాక ప్రేలుబుద్ధిని విసరి పురమున భూకంపము కలిగి నట్లయ్యెను. నాకాశ్రయమునందు పెద్దయుద్ధనాకలలో సుకటి యగు గ్లాట్ అననిది మహాబాహులతో ముందుచుండెనని సత్వరముగా తెలియవచ్చెను. ఎడ్మిరల్ కీసుగారు గ్లాట్ అను నాకమీదికి బోయి చూచి ముందుగుండు సామగ్రిని గలిగిన యిన్ని నాకలు దగ్గట నుండగా గ్లాట్ నాకయందలి పెద్ద ఫిరంగులు ప్రేలివో మహాప్రమాదము సంభవించునని గ్రహించి ప్రమాదమును నూచించు విమానములను తక్షణము పురపు పీఠమీద పెగురబంపి గ్లాట్ నాకను ముంచివేయవలెనని ఆజ్ఞాపించెను. ఒక డిప్ట్రీయరు నాక గ్లాట్ ప్రక్క

ను పెద్ద ఫిరంగులు తేవోట తేరి మూడు బార్బిడోలతో ఆభాగమును గొట్టి గ్లాట్ నాకను ముంచి డెవర్ ఫురును సుంకొంచెను.

జర్మనునా కాధిపత్యముద్రములోనికి ద్రోముట

లండన్, నవంబరు 26:—ఫర్వోఫోర్టు ఆభాగమునందు ఒక జర్మను డిప్ట్రీయరును వశపఱచుకొన నియమింపబడి బ్రిటిషు నావికాధికారి ఆడిప్ట్రీయరును వశపఱచువచ్చిన జర్మనుడు దిగువ యుద్ధోగియును తెల్పుచున్నాడు. మీ అభివతి ఎక్కడ నని ప్రశ్నింపగా “నామగదినములక్రింద మా ముఖ్యాధికారి మాకు కొన్ని కట్టములు గలిగింపగా వానిని సముద్రములోనికి ద్రోసితి”మని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. నాకపై సంధిసూచకము తెల్లని చిహ్నమును ధరించియుండిన కార్మిక సైనిక సంఘ ప్రతినిధి యొందుకు ఈవిషయము వాస్తవమని చెప్పెను. ఇంకొక డిప్ట్రీయరులూని అధికారి తాను లివర్పులునందు జాట్టుమిచ్చి కృంగారించువానిగా పనిచేసియుంటిని చెప్పెను.

ప్రాప్త

జర్మను సరిహద్దును చేరుట

లండన్, నవంబరు 26:—పరాను లిట్లు తెలుపుచున్నాడు: పరాను సేలు లక్సెంబర్గుకు ఆక్రమించుకొనుట పూర్తియైనది. విస్టార్నూచి, హెయరు పేటుకు తూర్పుగ జర్మను సరిహద్దులను జేరినది.

అల్పేను ప్రవేశము.

లండన్, నవంబరు 26:—అల్పేనునందు పరాను సేన లక్సోనున్న రూటును విశేషి మార్పులు పితెయిను. జనరలు ఫెయిలెస్, జనరల్ కొరార్డు గార్ల స్ట్రీటుబద్ధ నగర ప్రవేశమును వర్జించుచు కైబరు అను ప్రదేశమున (పరాను) సేనలు కైబరు కొలవిగ్రహము ముండల ముగినవచ్చును ప్రజలు త్రివర్గములు గల వస్తువులను, పుష్పాకాచిత్రములను, నాడాలను ధరించి నిలుచుండియుండిరి. ప్రతి కిటికీయందును గృహోపరికరమును అల్పేను ప్రజలతో కిటికిల లాడుచుండెను. ఈ ప్రజలు చేతిరుమాళ్లను ఎగురవేయుచు సేనల కుత్సాహ జనకములకు ధ్యేయము గావించుచుండిరి. సైన్యం నడుచును అల్పేను బాలి:లు జాతీయవేషములతో ఉత్సవమున నుండిరి.

సంధి ఏర్పాటులు.

పారిసు, నవంబరు 26:—సంధి ప్రారంభ సమావేశము నకు రానున్న జర్మను ప్రతినిధులకు పారిసునగరమున బసయి య్యబడినదియు నగరపరిషత్తున జప ఏర్పరుపబడునదియు తెలియుచున్నది.

జార్జి చక్రవర్తిగారు.

వెనీడింటు పయన్మేయగారి నభినందించుట. పారిసు, నవంబరు 26:—జార్జి చక్రవర్తిగారికి భార్య గు స్వాతంత్ర్య మొనగడుట పారిసు నగరవాసులు నిశ్చయించిరి. ఈవిజయమునకు వెనీడింటు పయన్మేయగారి స్వయముగ నభినందించుటయే జార్జి చక్రవర్తిగారి అభివరము.

పరానువారు స్ట్రీటుబద్ధులందు ప్రవేశించుట

పారిసు, నవంబరు 26:—గిన్ను మధ్యాహ్నము మార్గము వెళునగాను స్ట్రీటుబద్ధులందు ప్రవేశించిరి. ప్రాచీనముగు ఆలన్సేకోట మునల పరానువారి వశపఱచుట 1870 లో పరానువారికి కలిగి యున్న పూర్తిగా తొలగినది. అల్పానులో ప్రాప్తములవారు స్వపరిపాలనమును కొరకయే సంతి సముతో పరాను ప్రభుత్వమునకు వశమైరి. సేనలు కైబరుకోట నుండి రిపబ్లికు కోటకు వెళ్లిరి. అచట వెళునగాను సేనల గౌరవము నందుకొనిరి. పిచ్చుట జేచాలమున పార్థికులు జరిగినవి. పేలాకొంకొల్లు కోటలోని స్ట్రీటుబద్ధ విగ్రహముపై నుండి సంతాపచిహ్నము లిచ్చుచు తొలగింపబడినది.

పరానుపై దీలు పారిసుకు వచ్చుట.

పారిసు, నవంబరు 26:—ద్రామపట్టునుండి 2000 మంది పరాను పైటిలు పారిసుకు వచ్చిరి. లక్షమందిని వదలి వెట్టి కాలిడకును పొమ్మిరి.

వైమానిక దళము.

లండన్, నవంబరు 26:—ప్రస్తుత ఫెరసెర్లగారుమాన వైమానిక దళము అత్యంత విశ్రమముతో పోను ముద్ర యుద్ధమునను, భూయుద్ధమునను తోడ్పడి ఘన సహాయముగానిం చినందులకు వైమానిక సంఘాధికారులు విస్తారము జ్ఞాపించిరి. భూసైన్యమునకును, నాకాదశమునకును వైమానిక దళము కుడిభుజమై పనిచేసినది. కూర్మము జర్మనులు నిరపరాధులగు ప్రజలపై బాంబులను బరపి వారి ప్రాణములను గొనినకాలము లందు అప్తకత్తముల కొప్పులకొని భయోత్సాదమును బాపి ప్రజల ప్రాణములను కాపాడినది. ఇండియన్ డెంటు వైమానికదళములు గూడ గతమాసములందు కత్తువుల క్షింతనను విచ్చన్న మొనర్చి ఘనతరకారాభివరమును నిర్వహించి మెప్పు పడెననిది.

పరానుమంత్రివర్గపు మార్పులు.

పారిసు, నవంబరు 27:—యుద్ధవిషయసామగ్రికి సంబంధించిన మంత్రివర్గమును లాభోరుగారి ఆధిపత్యము క్రింద నూతనవైమానికసామంత్రివర్గముగ మార్పుటకు ప్రధానమంత్రి వర్గమువారు నిశ్చయించి రని హావావిషయము తెలిపిరి.

నాకా నిర్మాణము.

పారిసు, నవంబరు 26:—ఆయుధ నిర్మాణశాలలను నాకా నిర్మాణ స్థానములగును స్వరసాయ సాధన నిర్మాణ స్థానములగును మార్పుటకు కిట్టె పానులను కొరకు కొట్టెజ (ఆర్థిక మంత్రి)గారిక కాసనము నుపసాదించెదరు. పెద్ద పెద్ద కంట్టాట్ట లిచ్చబడెను.

అమెరికా

భారతవర్షమునకు వెండి.

న్యూయార్కు, నవంబరు 20:—200 లక్షల డోలర్ల విలువ గల వెండికట్టెలు భారతవర్షమునకు పంపబడెను.

లండన్, నవంబరు 26:—ఇకీకీ, అంటోపాగస్టాలో వెరువారిపై అచటి ప్రజలు తిరుగరా బొమ్మలుతే తమ కాక సలలులను వెరువారు స్వదేశీయనకు పిలిపించిరిని ప్రకటించబడినది. పీరిద్దరికిని ఆకా, బాక్సొ రాష్ట్రముల గురించి పూర్వమునుండి జరుగుచున్న వివాదయే కారణమని తెలుపబడినది.

పెరూ-చిలీ.

న్యూయార్కు, నవంబరు 27:—పెరూ, చిలీల వివాదము తీరినదని చిలీ ప్రధాన రాయబారి తెలిపెను.

ఇటలీ

ఇటలీవారు ఇన్సుబ్రకు నాక్రమించుట. ఆమ్బ్రెయడం, నవంబరు 26:—ఇటలీవారు ఇన్సుబ్రకు నాక్రమించుట ఆక్రమముని విశేషకార్యాలయము వారు ఆక్షేపించిరిని వియన్నానుండి తిరితివార్త వచ్చినది.

హాలండు

హాలండు రాజకీయ సంస్కరణములు.

హేగు, నవంబరు 26:—జర్మను సేనల సంచారముకు గూర్చి మిత్రమండలి వారాక్షేపించ లేదని ప్రధానమంత్రి రెండవసభలో నుడివెను. ప్రజాసత్తాక వ్యాపక సంబంధక సాంఘిక సంస్కరణములను గూర్చిన తీర్మానమును వెంటనే యుపసాదించ వలెనను తీర్మానమునకు సభవారిలో 48 గురు అనుకూలురు 38 గురు ప్రతికూలురు.

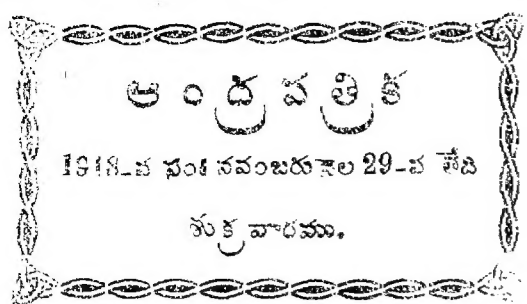
హాలండు ఎగుమతులు

లండన్, నవంబరు:—లైసెన్సు పద్ధతి ననుసరించి హాలండుకు ఎగుమతులను ప్రాసంభించవచ్చునని యుద్ధవార్తా సంఘమువారు ప్రకటించిరి. కాని నూలుసరకులు ఉన్నితో చేయబడిన సరకుల ఎగుమతికి ఈనూత్రము వర్తించవలెదు.

ఆస్ట్రీయా

బుడాపెస్టు నగరాక్రమణము.

పారిసు, నవంబరు 26:—జర్మివానుండి ఈక్రిందికంతి వార్త వచ్చినది:—పరానువారు బుడాపెస్టు నగరము నాక్రమించిరి. ప్రజలు వారికత్తుత్సాహకర మగు స్వాగతము నొసంగిరి. పరానువారికి ప్రజ లొసగిన స్వాగతమును జూచియు నూతన హంగేరియును ప్రజాసత్తాకప్రభుత్వాధ్యక్షుడగు కెరోలి అనునతడు స్వాధికారయంత్రముగ వారి కొనగిన సన్మానమును చూచియు జర్మను ప్రధానప్రతినిధి యగు గూట్టె అనునతడు ఆత్మనాశ్య గావించుకొనెను.

ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనము :
స్వయంనిర్ణయ సూత్రము

1917-వ సంవత్సరము ఆగస్టు 20-వ తేదిన ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు కామన్సునభిలో గావించిన ప్రకటనయందు స్వపరిపాలనాదర్శము వ్యక్తీకరింపబడినది. ఆ ప్రకటనాబాధ్యతను మంత్రివర్గమువారు రంగీకరించుచున్నట్లు, లాయడుజార్జి బోనార్లగార్లు విజ్ఞాపనప్రతికయందు సూచించబడినది. ఆ ప్రకటనయందలి ప్రధానాంశములను తా మచరిత్రలో బెట్టదలచితిమని, లాయడుజార్జి బోనార్లగార్లు ప్రచురించినట్లు రూటరు దెలుపుచున్నాడు. ఇది యేమని కొంతమేలే. మంత్రివర్గమువారు రభీప్రాయ మెద్దియో యంతవరకును బ్రకటితము కాలేదు. ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనమును ప్రభుత్వము వారు సరింప బనిలేదని సిద్ధాంతము ప్రభుత్వము చాటుచుండిరి. ఆంగ్లో హైందవపత్రిక లిటులనే ఘోషించుచుండెను. కర్జును ప్రభువు గూడ యిట్టి యభిప్రాయమే గలిగియున్నారని, తెలుపబడినది. ఈ సందర్భము లన్నియు భారతీయులలో ననేక సంబంధముల గలుగ జేసెను. లాయడుజార్జిగారి విషయమై స్పష్టపరచుటచే, సందియములు కొంతవరకు పీడవచ్చును. కాని, లాయడుజార్జిగారివాక్యములకును, మాంటాగూ ఛెల్ముఫ్ఫుగార్లు వాక్యములకును కొంతవడి భేదము లేకపోలేదు. ఈ ప్రకటనపు నాలుకొనల కొక యడుగైనను నతిక్రమించుటకు వీలులేదని, మాంటాగూ ఛెల్ముఫ్ఫుగార్లుగారిదివరకు వెలిబుచ్చి యుండిరి. ఈ ప్రకటనమున కట్టి సంకుచితార్థ మిచ్చుట భావ్యముగాదని, హైందవనాయకు లభిప్రాయపడిరి. ప్రకటనము సర్వసామాన్యముగ నభినందింపబడిన యుద్దేశము, తెలుతెల్లమే. ప్రకటనపు వివరములను తూచా దప్పుకుండ కార్యాచరణలో బెట్టవలెనని, భారతీయు లంగీకరింపలేదు. ఈ ప్రకటనము వెలువడుట సంతోషప్రదమే యయినను, ఇందలి యంశము లన్నియు భారతీయాభిప్రాయానుసారముగ నున్నవని చెప్పవీలులేదు. భారతీయుల యంగీకారము నైకొన విన్నట్లు, యీ ప్రకటనమును వెలువరచి యుండలేదు. అందుచే, భారతీయు లీ ప్రకటనపు నాలుకొనల నతిక్రమింప గూడదనుట హాస్యాస్పదము. భారతీయు లీ ప్రకటనాంశములకు భిన్నమగు కొన్నింటిని కోరుటకు హక్కుగలదు. లాయడు జార్జిగారి భావము, భారతీయాభిప్రాయమును మరింత బలపరచుచున్నది. భారతీయులవలెనే, లాయడు జార్జిగారు గూడ ప్రకటనయందలి ప్రధానాంశములను మాత్ర మంగీకరించుచున్నట్లు, వారు ప్రచురించిన విజ్ఞాపన లేటవరచుచున్నది. ప్రకటనవివరముల నతిక్రమింపని మాంటాగూ సంస్కరణవిధానమును, లాయడు జార్జిగారు పూర్తిగ నామోదించెదరని యూహింపబలము. వీటికి కొంతవరకు వెనుకంజవైచిన వెయవచ్చును. ముందునకుబోయిన బోవచ్చును. కాని లాయడుజార్జిగారు మాంటాగూ సంస్కరణములకు ముందునకు బోరని తలంపవచ్చును.

కావున ప్రధానాంశములను కార్యాచరణలో బెట్టదమని తెలుపుటచే, వీరు వెనుకంజ వైచెదరేమోయని భారతీయులు భయపడుట సహజము. అయినను, లాయడుజార్జిగారి వలెనే, భారతీయులును, ప్రకటనమందలి ప్రధానాంశముల మాత్ర మంగీకరించుటచే, తమ యుద్దేశములను వెల్లడిజేసి, కార్య సిద్ధిబడయుట కవకాశము చాల గలదని, కరతలామలక మగుచున్నది.

ఆగస్టు 20-తేది ప్రకటన మిరితిన నున్నది. “ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వమువారు, పరిపాలనా శాఖ లన్నిటియందు భారతీయులకు గూడ తగిన స్థాన మొసగుచు, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు క్రమక్రమముగ వృద్ధిపొందింపవలెనని, ఆశించుచున్నారు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో హిందూదేశము గూడ అంతర్భాగమై, బాధ్యతాయత పరిపాలనమును సంతృప్తిముగ బొందవలయునని యే, వారి ఆశయోద్దేశము. ఇందుకు భారతీయ ప్రభుత్వమువారు గూడ సంపూర్ణంగీకారము కలిగి యున్నారు. ఇందుకొరకై సాధ్యమయినంత త్వరలో తగినచర్యల దీసికొనవలెనని, వారు నిశ్చయించిరి. ఈ చర్య లెవ్వియో నిర్ణయించుటకు, ఇండియా, ఇంగ్లండు దేశములలోని అధికారులు సంప్రతించుట ముఖ్యవసర మగుచున్నది. ఈ విషయమై అభివృద్ధి క్రమమగు సంతరముల మీదుగ నే సాధ్యపడునని దెలుపుచున్నాము. భారతీయుల మేమాభివృద్ధిలకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును బాధ్యతవహించి యుండుటచే, ప్రతియంతరమునకు కాలవ్యవస్థను పరిమోచుముని నిర్ణయించుటకు వారే న్యాయాధీశులుగ నుండవలయును.”

వై ప్రకటనమందలి ముఖ్యాంశములను భారతీయు లంగీకరించుచున్నను, స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని నిర్ణయించుట కధికారులే తగినవారను సంశయము మూత్రము ప్రజల లంగీకరింపజాలరు. ప్రజల యుద్దేశమే సమంజసముగ నున్నదని, ప్రెసిడెంటు విల్సను లాయడుజార్జిగార్లు ప్రతిపాదించిన స్వయం నిర్ణయసూత్రము వ్యక్తపరచుచున్నది. స్వయం నిర్ణయసూత్రము ననుసరించుట, ప్రాపంచిక భావ్యభివృద్ధి కత్యవసరమగుచో, హిందూదేశాభివృద్ధికిని నవసరమే. అట్టితరీ, భారతదేశాభివృద్ధి ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి జరుగవలెను. అంతియ కాని, అధికారుల నిర్ణయానుసారముగ స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కొనసాగవలె ననుట న్యాయ విరుద్ధము. యూరపుఖండపు ప్రస్తుత చరిత్రను జూచిన, స్వపరిపాలనాంతరములను ప్రజలే నిర్ణయించవలయు గాని, అధికారులు నిర్ణయించజాలరని తెలుపడుచున్నది. ఈ తరుణమున భారతీయుల ధర్మ మెద్దియో యోచించవలెను. ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనమందలి ప్రధానాంశములకు తమ యంగీకారము దెలుపుచు, తాము కోరెడి మార్పుల ననుసరించి స్వపరిపాలనా విధానము ప్రతిపింపబడవలెనని, వీరు ఎటుగై చాటువలెను. క్రమాంతరములను నిర్ణయించుటకు తామే బాధ్యత పూనెద మని, ప్రజానాయకులు ప్రభుత్వమువారికి దెలుపవలయును. లాయడుజార్జిగారు ప్రధానాంశములనుమాత్రమే కార్యాచరణలో బెట్టదమని ప్రకటించియుండుటచే, ప్రధానాంశము లెవ్వియో, ఆచరణలో బెట్టదగిన వెవ్వియో భారతీయులు ప్రస్ఫుట పరుపవలెను. అప్పుడు, భారతీయుల కోర్కెలు స్వయంనిర్ణయసూత్రము ననుసరించి, సఫలముగాక తప్పవు. రేకటి భానువార మీపురియందు జరుగనున్న మహాసభలో స్వయంనిర్ణయసూత్రమును సంధిసభవారు హిందూ

దేశమునకు వర్తింప జేయవలయునని తీర్మానింపబడును. అట్టి తీర్మానములను దేశమందంతటను గావించి, ఆంగ్లదేశాధికారులకును సంధిసభాప్రతినిధులకును బంపుట యవసరము. స్వాతంత్ర్య మూరుతము ప్రపంచమునందు బలముగ వీరు చున్నపుడే, భారతీయుల కోర్కెలు సఫలమగుట సుకరము.

ఆస్పిష్ట మహాశయుడు ఎన్నికల సందర్భమున నిచ్చిన మహాపర్యాసమున, ఐర్లెండునకు తక్షణమే స్వరాజ్యమును ప్రసాదించవలెనని నుడువుటయేగాక, ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశమున కొనగిన వాగ్దానములను త్వరలో చెల్లించవలయునని గూడ నుడువుట, ఎంతయు సంతోషకారణ మగుచున్నది. సంయుక్త మంత్రివర్గమువారు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించవలెనని, వ్యక్తపరచుచున్నారు. లిబరలువత్ ప్రతినిధియగు ఆస్పిష్టగారు రలులే వాక్రుచ్చుచున్నారు. లేబరువత్తుమువారి యుద్దేశము తెల్లరకు దెలిసినవే. బ్రిటీషు వత్తుములన్నియు, హైందవ స్వపరిపాలనావశ్యకతను గుర్తించుటయేగాక, తమ విజ్ఞాపనలలోని భావము ప్రకటించుచున్నవి. స్వపరిపాలనోద్యమసాఫల్యమునకు ప్రాపంచిక పరిస్థితులనుకూలముగనున్నవి. తిలకు బాప్టిస్టగార్లు ప్రయత్నము లపుడే ఫలోన్ముఖమునకు వచ్చుచున్నది. ఇట్టి మహాత్మ్యవైరుణమున తమ మహదాశయుములను నుచ్చైస్వరముతో వెలిబుచ్చి, స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును భారతదేశమునకు గూడ వర్తింపజేయుట ముఖ్యవసరమని భారతీయులైకకంఠ్యముగ తెలియబరచుచో, ఏకాశయబద్ధులై కార్యదీక్షానిమగ్ను లగు వీరల కోర్కెలు సఫల మగుట కేమాత్రము సందియముండదు. ఈ మాత్రము సంచలనమైనను భారతీయు లిప్పుడు జూపజాలరచో, స్వపరిపాలనాస్థులని వారిని ప్రపంచ మికముందు భావించునా?

సింహాశద్విచము : రాజకీయపు మార్పులు

తమ దేశపు రాజ్యాంగ యంత్రమున మార్పుల గావించవలసినదని సింహాశయముండి వచ్చిన విన్నవముల గూర్చి యేమి యోచించితిరని కామన్సు సభలో రామేమాగ్నానాల్డుగారు ప్రశ్నింపగా, ఆచ్చటి గవర్నరు నూతనముగ నా పదవిని స్వీకరించుటచే ఆయనవద్దనుండి ఈ విషయమున నివేదికము వచ్చువరకు యేమి చేయుటకును దుర్లభమని హ్యుయన్సుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సింహాశద్విచవాసులు తమ రాజ్యాంగ విధానమున నుదారవంతము లగు మార్పులను గోరుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునందితర భాగములతో సమానముగ స్వాతంత్ర్యకోభితులై యుండవలెనని కుతూహలమానసులై యున్నారు. అచ్చటి స్థానికాంగ్ల దైనికపత్రిక యగు “ప్రీవీలు” పత్రిక ఆద్యీప నిజాభిప్రాయముల నిటుల వ్యక్తీకరించుచున్నది:

“మన యుపనివేశపు రాజ్యాంగము నందును, పరిపాలనమునందును మనము కోరుచున్న సంస్కరణముల విషయమై తీవ్రగ్రీవములు చెప్పియెడల ప్రయోజనము లేదు. మన మడిగినదాని సంతను పాలకులియ్యదలచుకోలేదు; దానిలో నేదియు వారియ్యక పోవచ్చును. కాని వారిచ్చినను ఇయ్యక పోయినను మన మడుగవలసినదానిని యడిగి తీరవలయును. అప్పటికిని వారు తక్కువనిచ్చెదరా అందుకుమహాప మేమి యనుండదు. అధికారులకు కోపమువచ్చెనని మనకు రావలసినదానిని మనమడుగకపోయినయెడల లోకులందరిలోను మనము కృధులమై భావిసంతానాని కాపావహతుల మగుదుము. కార్యానుకూల ప్రతికూల భయముచే మానశశనమునకు గాని

ఉత్తర పశ్చిమ ఉత్తర సంజాయిషీలు మ ని ఆర్థిక రులు
పార్శ్వము వగయిరాలు భిషగ్ రత్న శృంగారు మెంకటరమణా
చార్యులుగారు సంయుక్తకార్యదర్శి ఆంధ్రాియుచ్చేద వైద్య
సమ్మేశనకార్యస్థానము కాకినాడ అని వ్రాయవలెను.

వృత్తాంతములు

గతవారము 224వది ఇక్ష్వాకుల జ్వరపీడితులైరి. 176 గురు మృతియైరి.

పాలంపూరు నవాబుగారి విరాళము:—వీరు 25 లక్షల రూపాయలను యుద్ధ విరాళముగా నిచ్చిరి.

వాణిజ్యశాఖ:—వాణిజ్యశాఖ రాజధాని వివరములను తిలకించుట మూలమున ప్రకటింపబడుచున్నది. పాపాచారి తెలిపిరి.

మైమిక్ సింగు జిల్లాను మాడుజిల్లాలుగ విభజించుటకు ఇండియా కార్యదర్శిగారి ఉత్తరు విచ్చియున్నది.

రంగూను పురపాలక సంఘపు తెన్నికలయందు ఒక పాశ్చాత్యుడు, పాశ్చాత్యుడు మరల ముగ్గురు ఆంగ్లో హైందవులు ఎన్నుకొనబడిరి.

నల్లమందు:—1-1-1920-వ తేదీ మొదలు 5 ఏండ్లు నల్లమందు నిర్ణీతములగు ధరలకు ప్రైయిట్ల్యు సెటిలమెంటులకు సంబంధించి దొరతనముగా రంగీకరించిరి.

మిత్రమండలికి విజయము కలిగినందులకు సంతసించుచు బొంబాయి రాష్ట్ర కార్యదర్శిగారు సర్వభౌముని అభినందించుచు రాజప్రతినిధి అంతరంగిక కార్యదర్శికి తలపెట్టెను.

కర్నూలు (అలహాబాదు) దగ్గర రైలుబండిని ఆజ్ఞాగ్రతక నడిపి అపాయమునకు కలుగ జేసినందుకు ద్రౌపదిపుత్తును నేరస్థునిగ నెరిచి విచారణకు లెక్కబడిరి. జూరరులు ఈతకు న్యాయ నిర్ణయమును ఇచ్చిరి.

రాజప్రతినిధిగారి (లేవీ) దర్బారు:—రాజప్రతినిధిగారు కలకత్తాలో ప్రభుత్వమందిరమున జనవరి నెల 1 వ తేదీ బుధవారమునాడు దర్బారు చేసెదరు. క్రొత్తగా పరిచితులు కాగోరువారు డిసెంబరు 16-వ తేదీలోగా తెలుపవలెను. తిక్కినవారు 20-వ తేదీలోగా తెలుపవలెను.

బంగళామున వివరము:—బంగళామున దండెటను వివరమును ప్రబలముగ నున్నది. హిందూరాజు గారికిని రాజకుటుంబమున 67 గురికిని వ్యాధి సోకినది. కలకత్తాలో ప్రతిదినమున 50-60 మంది చనిపోవుచున్నారు. వ్యాధి తగ్గుటలేదు. డిసెంబరు నెలమునకు కలకత్తాలోని దొరతనమువారి కళాశాలలను సాతశాలలను మూయుటకు విద్యాశాఖాధికారి ఆజ్ఞాపించెను.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులను మదరాసు న్యాయశాస్త్ర కళాశాలయందు జేర్చుకొనుటకు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునా రంగీకరించిరి తెలియుచున్నది. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునా రెండవ కవుడే మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులను తమ రాజధాని న్యాయశాస్త్ర కళాశాలలో చేర్చుకొనుటకు సమ్మతించిరి. నెరటిసంవత్సరపు మైసూరు పట్టభద్రులు బొంబాయిలో న్యాయశాస్త్ర కళాశాలలో ప్రవేశించి విశ్వవిద్యనొందుచున్నవారు.

బొంబాయి ఇండియా వాణిజ్యసంఘము:—ఈసంఘమువారు రాజప్రతినిధిగారి కిటులు కేరళిస్తా న్నవేసిరి. యుద్ధ మృతిగర్వకున హాచేయటకు భారతీయప్రతినిధిని సంహార నియమమునకు సంతకమును గూడ నుంచుననియు తెలియుచున్నది. ఎస్. ఎస్. సి సింహా, బికినీరు హాచేయగూడ నియోజనము సంతృప్తికరము. వాల్మీకి దొరతనమునకు నుయ్యెకరు సంస్థానాధిపతులకు ప్రతినిధులుగానుండురు. వాణిజ్యసంఘమునకు ప్రతినిధి ముందుట ఆర్థికవనరు మన విన్నవించుచున్నాము.

రంగూను బియ్యపుబజారు. నిన్నటిదినము మరల ధరలు మందగించినవి. 'పాపాలు' బియ్యపు ధర 800. నవంబరు ధరలు 885-875. జనవరి నెల ధరలు 805-817 తక్కినమాడుమానుల ధరలు 810-8-0-822 రూ. ధాన్యము విశేషముగ నమ్ముచునే యున్నది. రైలుమాగ్గ ముదాదనై తే 155-160 రూపాయలు. పడవమీదనైన 170 రూపాయలు.

లూడెడార్పు స్వీడెనుకు పోవుట. కోవెల్ హౌస్, నవంబరు 26:—లూడెడార్పు అను జర్మను సేనాని సాన్ని అను పురముగూడ స్వీడెనుకు వల్లి పోయెనని ప్రాంతవర్తరు జీటుగు పత్రిక వార్తామన్నది.

డ్రెస్టెనును దెన్నికలు. లండను, నవంబరు 26:—డ్రెస్టెనును సోవియటు ఎన్నికలలో సాంఘికవాద జనులకు 88473 వోటును, స్వతంత్ర సాంఘికవాదులకు 55000 వోటును వచ్చినవని వార్తాపత్రిక ప్రాయమన్నది.

కెయిజరుతో సంప్రదించుట. ఆంస్టర్డాం, నవంబరు 23:—కెయిజరుతో సంతకసంబంధము గలిగి మున్నూరని అందజేసి తెలిసియున్న జర్మను రాయబారవర్గమున జాగ్రత్తతో కనిపెట్టి యుండుటకు దెన్ని సోవియటునుండి యుద్ధరు ప్రతినిధులు హేగ్ నగరమునకు వచ్చిరి.

కెయిజరుకు శిక్ష. పారిసు, నవంబరు 27:—హావాను ఏసన్స్ వార్తాపత్రిక ప్రకటించిరి:—కెయిజరు తనమూలమున జరుపబడిన యుద్ధకార్యములు సాధారణ న్యాయశాసనములకు విరుద్ధములుగ నున్నవి గనుక కెయిజరును విచారించి శిక్షింపవచ్చునని న్యాయశాస్త్రవేత్త యగు బ్రెవెయిగారు చెప్పిరి.

జర్మను రాష్ట్రసమావేశము.

కోపెన్ హేగన్, నవంబరు 28:—బెర్లిన్ నగరమున సమావేశమైన జర్మను రాష్ట్ర సమావేశము 70 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ప్రధానమంత్రియగు ఎబర్ట్ అనునవాడు, రాజప్రభుత్వమునకు బయలు సాంఘికవాదములకు ముగి ప్రభాసత్రాకము స్థాపించబడినది తన ప్రారంభోపన్యాసమున చెలిపెను. ప్రభుత్వ నిర్వహణాధికారి మిష్టకు కార్మిక నైతిక వర్గముల చేరులందున్నది. జర్మనులకు (కొద్దిక నైతి) లాభకరమగు విధమున సంధిని జేసికొనుటయే తొందర ముఖ్యతయము. రాష్ట్రాధిక సంధిమరతులలో కొన్నియైన తీవ్రత తగ్గునట్లు సంస్కరింపబడెనవో అతిపు ద్రవ్యస్థితులు సంధించును. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునకును, స్వతంత్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకును సంయోగమును గూర్చుటకు జాతీయమహాసభను సమావేశ పటముట అనవలెనని.

విదేశాంగ కార్యదర్శి యగు సోల్బు అనునవాడు మిత్రమండలివారు మనల వాతావరణము చేయగోరుచున్నార గనుకను స్వదేశమునందును భేదతంత్రోద్ధ్యమములు వృద్ధియగుచున్నందునను స్థితులు కచ్చకరముగ నున్నవి.

నూతనప్రకటనములు.

లండను, నవంబరు 26:—బహేయను రాయబారవర్గమువారి నూతనచిత్రప్రకటనలను బ్రిటిషుపరామర్శాధికారి విమర్శించుచు బెర్లిన్ విమర్శనలయందు యుద్ధవార్తాపత్రికలను పన్నినదిగాగ ఇంత విద్రోహములు చరిత్రమునందెన్నడు ప్రయత్నింపబడలేదని వ్రాసినది. సోలియను ఎంతచేసినను ద్రోహములు చేసినవాడు కాదు. (తెల్లనివాడు) నూతన ప్రకటనలను చూచి జర్మనుప్రతికూ గూడ విస్మయము లైనవి. బెర్లిన్ నునందు ప్రాముఖ్యములకు సాంఘికవాదప్రతికూను బెర్లిన్ హాల్స్, వాన్ హాగ్ జిమ్మరుమనులను పట్టుకొని బంధింపవలె నని కోరుచున్నది.

జర్మనీవారి సమావేశము

కోపెన్ హేగన్, నవంబరు 26:—బెర్లిన్ లో సమావేశము జరిగినది. రాష్ట్రముల ప్రతినిధులందరూ వచ్చిరి. జర్మను ప్రజలయందు బై కమ్యూనిస్టులకు, జాతీయవాదసమావేశము త్వరలో జరుగవలెను. అంతవరకును సోవియటులు ప్రభావవంతి నిధిసభలుగా నుండవలెను. త్వరలో సంతక జరుగుటకు ప్రయత్నించవలెను. జర్మనీ ఆర్థికసమస్యకొరకు బ్యాంకులు మున్నగు ప్రతిష్టాపనలు వెనుకలేనే స్వగమరింపవలెను. అపకృత అవారపధానములను విదేశములనుండి సంపాదించుటకు ప్రయత్నించవలెను. పరకలిగిడించుటకు ప్రయత్నించవలెనని తీర్మానములు చేయబడెను. ప్రస్తుతమున్న ఆరాజకము తొలగనివో జర్మనీదేశము చీలిపోవుట నిశ్చయమని వానములగు గారు నడిపిరి.

ప్రకటన

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీసమాజమువారు ఈనెల 30-వ తేదీ శనివారము రాత్రి బెజవాడ హాల్ లో సావిత్రి నాటకము ప్రదర్శింతురు. ఇతర గ్రామవాస్తవ్యులు 1, 2 తరగతుల టిక్కెట్లకు గాను ముందుగా తెలియజేసుకొనే యెడల టిక్కెట్లు వారికి గాను విజ్ఞప్తమేయుటను. 1880

కె. వట్టాభిరామయ్య, శ్రీకృష్ణ బాలభారతీసమాజము.

Bombay Opium Smuggling - Accused Sentenced.

BOMBAY, November 28. An important case of opium smuggling has been decided by the Fourth Presidency Magistrate, in which a Chinaman, named Lunson alias Alom Ahkim was charged with possessing 202 pounds of opium valued at Rs. 8380. In connection with the seizure several arrests were made including the accused's wife, nephew and two coolies and placed before the court for trial. All accused except Lunson were discharged owing to lack of sufficient evidence. After 28 prolonged hearings, His worship sentenced the Chinaman to six months rigorous imprisonment, counsel for accused having asked for a lenient sentence on account of his failing health. Lunson, it seems, carried on thriving smuggling trade in opium by making purchases from Bombay, Poona, Panvel and other places in and out of the presidency through trusty agents in which he was ably assisted by his Chavkumbi. He sold his stock to the Chinese seafaring for export to China. He used motor cars for the purpose of smuggling from upcountries and for local transport also in order to avoid capture at railway stations. He and his wife were convicted in Poona in last January for a similar offence while the accused had himself two other previous convictions.

BOMBAY, November 28. The Chairman of the Provincial Congress Committee has sent a telegram to H. E. the Viceroy's Private Secretary conveying their loyal congratulations to His Majesty the King-Emperor upon the success of the allied arms.

The Indian Merchant Chamber's Representation to the Viceroy.

BOMBAY, November 28. The following telegrams have been addressed by the President, Indian Merchants Chamber and Bureau to His Excellency the Viceroy:—The committee of the Indian Merchants Chamber are gratified that the Government of the United Kingdom have again invited the Government of India to send representatives to sit in the Imperial War Cabinet who we understand will also represent India at the Peace Conference. They approve of the appointment of Sir S. P. Sinha and the Maharaja of Bikaner the former to represent the general interests of British India and the latter to represent the interests of Indian States. They take this opportunity of conveying to Your Excellency the very strong feeling that exists among the Indian mercantile community of the need of having adequate additional representation from among Indian commercial community to safeguard the interests of Indian trade and industries. They respectfully beg to point out that representation of this country as compared with that of colonies is wholly inadequate and they trust that Your Excellency will move the authorities in England to grant their request.

South India

BANGALORE, November 28. It is understood that the University of Madras has agreed to admit graduates of Mysore University to law classes of the Madras University. The Bombay University has already allowed Mysore Graduates this privilege and most of the first year's graduates this year have joined Bombay law classes.

Sir P. D. Pattani is on a short visit to Bangalore for the benefit of his son's health.

OOTACAMUND, November 27. At a special meeting of the Municipal Council to-day, the following resolutions moved by Mr. J. P. Parry was carried:—This Council feels that it cannot permit of the departure of Their Excellencies Lord and Lady Pentland from this presidency without seeking an opportunity of placing on record how genuinely the public of Ootacamund appreciate His Excellency's statesmanly administration of the Madras presidency during six most trying years of its history. The presidency has been administered for six months in each year from this station and this Council earnestly prays that Their Excellencies will kindly make a tour to Ootacamund to receive a farewell address from Ootacamund in appreciation of their services to this country and if time and opportunity do not permit of His Excellency coming up to this station for the purpose, that Their Excellencies will be graciously pleased to receive a deputation from this Council for the purpose. This Council further feels that in the case of Her Excellency her good work in connection with the War Fund and Ladies Dept. need public recognition.

Mr. S. J. Gonsalves seconded the motion. The Council appointed a sub-committee comprising of Messrs. Parry and Gonsalves and the chairman to draw up the address. Mr. Brown was deputed to see Messrs. Barton & Son with a view to make a casket. The Council also resolved that the resolution be communicated to the Private Secretary to His Excellency the Governor.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Ex-Kaiser can be Extradited. British Legal Opinion.

LONDON, November 26.
The Lord Chancellor, Attorney-General and Solicitor-General have advised Government that Allied Governments, either jointly or individually, are entitled to demand the Ex-Kaiser's surrender. The same decision applies to all persons who ordered or committed crimes covered by pre-war extradition treaties.

LONDON, November 27.
PARIS.—The Havas Agency states:—The eminent Law Professor Berthelemy states that the Ex-Kaiser can be extradited on ground that acts of war authorised by him come under the heading of crimes against common law.

Mr. Asquith's Election Address. Ireland & India Mentioned.

LONDON, November 26.
Mr. Asquith in the course of his election address to East Fife, condemns any tampering with the essentials of free trade. He advocates the prompt conferring of Home Rule upon Ireland and the removal of war restrictions upon personal liberty. He dwells upon the strengthened ties with the Dominions and anticipates stimulated inter-imperial development of common resources and more frequent and intimate interchange of counsel without in any way impairing local autonomy. "To India," he says, "we owe an early redemption of the pledges which, with the assent of all parties, have been given by the Imperial Government."

How Dover was Saved from being Blown into Atoms.

LONDON, November 26.
A latest batch of interesting war time happenings now released for publication contains the story of how Dover narrowly missed being blotted out. Just prior to the last Belgian offensive the harbour was packed with war vessels of all descriptions including four monitors about to start out for Belgian coast to co-operate with the land offensive. Suddenly an explosion shook the town and it was soon discovered that the monitor "Glatten" was burning furiously in the Harbour. It is stated that Admiral Keyes boarded the "Glatten" and realizing that a catastrophe would result if the "Glatten's" magazines exploded with so many ammunition ships in the proximity ordered that air raid sirens should be blown to clear all streets. Orders were also given to sink the "Glatten". The Destroyer "Broke" succeeded in hitting with three torpedoes that part of the "Glatten" away from the Magazine and sinking her thus saving Dover.

A Naval Commander Thrown Overboard. By the Crew.

A Junior Officer's Statement.

LONDON, November 26.
A British Naval Officer who received the surrender of a German Destroyer in the Firth states that the German Officer who presented himself in order to make the surrender proved to be a junior officer and asked where his commander was he replied "Commander gave us some trouble four days ago so we threw him overboard" a white arm-banded representative of workmen's and soldiers' council on board the Destroyer supported this statement. An officer belonging to another Destroyer states that he had been a hairdresser in Liverpool.

The Naval Casualties.

LONDON, November 26.
Total number of naval casualties up to November 11th, including naval air service, up to March 31st, but excluding naval division, were dead 2466 officers and 30,895 men, wounded 8085 officers and 4373 men, missing 15 officers and 32 men, taken prisoners 222 officers and 953 men. In addition 14,661 officers and men of merchant ships and fishing vessels were killed and 3295 taken prisoners.

LONDON, November 26.
Hitherto there has been no official confirmation of yesterday's report from Stockholm that a German submarine destroyed a British transport proceeding to Archangel on November 11th.

France

King's Message to France.

Congratulations to President Poincare.

LONDON, November 26.
PARIS.—Paris is now prepared to give King George a heartfelt welcome. The King's Mission is to convey to President Poincare in person his congratulations on the great victory of the joint arms.

The French Ministry of Reconstruction.

LONDON, November 27.
PARIS.—The Havas Agency states that the French Cabinet has decided to transform the Ministry of Munitions into a Ministry of Reconstruction headed by M. Locheur.

Munitions Factories To be Converted into Shipbuilding and Agricultural Factories.

LONDON, November 26.
PARIS.—M. Klotz, Minister of Finance, is introducing a bill providing eighty million sterling, by which munition factories shall be devoted to shipbuilding and manufacture of agricultural machinery. Large contracts are promised.

Bavarian Disclosures British & French Press Shocked.

LONDON, November 26.
The British and French Press scathingly comment on the Bavarian Legation disclosures and declare that no crime in the history of the world was ever prepared in a more coldblooded and deliberate manner. Beside a little group of plotters in Berlin and Vienna Napoleon at the worst appears a white man. Even German Papers are shocked at the revelations and advanced Socialist organs in Berlin demand the arrest of Bethmann-Hollweg, Von Jagow and Zimmermann.

Peace Preliminaries. The German Mission.

LONDON, November 26.
PARIS.—It is stated that the German Mission, which will take part in the coming Peace preliminaries, will not be lodged in Paris, but in the environs of the capital.

The French Advance. Formal Entry into Strassburg.

LONDON, November 26.
PARIS.—The Havas Agency states that Marshal Petain yesterday afternoon made a formal entry into Strassburg. With the recovery of the old Alsatian fortress, the stain of 1870 is now wiped off the escutcheon of France. The people of Alsace and Lorraine have thrown themselves into the arms of the motherland, asking neither plebiscite nor autonomy.

The Salute.

The French troops in Strassburg passed through Place Kleber to Place Republique, where Marshal Petain took the salute. A short service was afterwards held at the Cathedral. Emblems of mourning have now been removed from the Strassburg monument in Place de la Concorde.

German Frontier Reached.

LONDON, November 23.
The French communique says:—The French armies, completing the occupation of Luxemburg, have reached the German frontier eastward of Weisswampuch and Hemerscheid.

French Prisoners. Arrival in Paris.

LONDON, November 26.
PARIS.—Two thousand French prisoners-of-war have arrived in Paris from Darmstadt. Over a hundred thousand other prisoners have been turned off to make their way home on foot.

Rejoicings in Alsace.

LONDON, November 26.
Reuter's correspondent with the French armies in Alsace describing the entry of Marshal Petain and Generals Fayolle and Gouraud into Strassburg at the head of the imposing cortege of troops says:—The place Kleber where the troops defiled before the statue of Kleber was filled with people all wearing tricolor cocardes rosettes and ribbons. Every window and balcony was crammed with enthusiastic Alsacians waving handkerchiefs and cheering troops midst whom was a procession of charming Alsatian girls in national costume.

Germany

German Troops Support the Ebert Government.

LONDON, November 26.
AMSTERDAM.—A number of Councils of German troops at the front have assured Von Ebert's Government of their support and have condemned the extremists.

Dresden Soviet Election. Majority Socialists' Victory.

LONDON, November 26.
COPENHAGEN.—The "Vorwaerts" states that the election to the Soviet in Dresden resulted in the Majority Socialists receiving 88,473 votes against 55,000 to Independent Socialists.

German Legation in Holland. Berlin Soviet's Precantion.

LONDON, November 26.
AMSTERDAM.—Two members of the Berlin Soviet have arrived at the Hague to control the German Legation which is known to be in touch with the ex-Kaiser.

German States in Conference. Dr. Solf on External and Internal Menace.

LONDON, November 26.
COPENHAGEN.—Seventy Delegates attended an important conference between the Governments of German States held in Berlin. Von Ebert in his opening address declared that Socialist Republican Constitution had now finally replaced Monarchy. The Executive power was now in the hands of the workers and soldiers. The next aim was peace on a secure economic basis. Worst consequences would ensue if

some of the armistice terms were not mitigated. Summoning of National Assembly was necessary in order to secure regular co-operation between the imperial administration and Federal states. Dr. Solf, Foreign Secretary said:—Situation was menacing owing to Entente's desire to destroy us and because internal separatist movements were increasing.

The Resolutions Passed.

LONDON, November 26.
COPENHAGEN.—Upon resumption of the Conference of the representatives of German Federal States in Berlin a resolution was passed firstly emphasising need for the unity of various "German Tribes" against the separatist movements, secondly that the National Assembly should be summoned as soon as possible, thirdly that Soviets should represent the people's will until the Assembly meets and fourthly that the administration of the Empire must work for an early peace. After Von Mueller, Minister of Economy had warned the Conference against unauthorised encroachments in money and credit system the Conference unanimously passed the following resolution:—"It is absolutely necessary that Banks and other credit institutions should work on the same basis and in the same form as hitherto to maintain Germany's economic affairs, to secure supplies of provisions and raw materials and obtain credit abroad for the German Republic." Von Mueller declared that if the present lawless system continued Germany would break down financially.

General Ludendorff. Departs for Sweden.

LONDON, November 28.
COPENHAGEN.—The "Frankfurter Zeitung" states that General Ludendorff has departed for Sweden "via" Sassnitz.

Holland

LONDON, November 26.
AMSTERDAM.—"The Het Volk" correspondent telegraphs that General Marwitz has arrived at Treves with a big army and is apparently preparing a counter-revolution.

Dutch Reforms.

LONDON, November 26.
THE HAGUE.—In the second Chamber the Premier denied that the Entente had in any way protested against passage of German troops through Limburg. The Second Chamber by 43 votes to 38 passed a resolution in favour of immediate introduction of far-reaching, democratic, legal and social reforms.

Exports to Holland.

LONDON, November 26.
The War Trade Department announces that exports to Holland can be resumed under licence. This does not yet apply to cotton goods, wool or woollen goods.

America

Silver for India.

LONDON, November 21.
NEW YORK.—November 20th:—Two million Dollars worth of Bar Silver was shipped for India.

LONDON, November 27.
NEW YORK.—The Chilean Consul-General announces that the dispute between Peru and Chile has been adjusted.

Austria

LONDON, November 26.
AMSTERDAM.—Telegram from Vienna says:—Italians have occupied Innsbruck. The Foreign Office is objecting.

Budapest Occupied.

German Imperial Councillor's Suicide.

LONDON, November 26.
PARIS.—A telegram from Geneva says:—The French have occupied Budapest. They were warmly welcomed by the inhabitants. The German Imperial Councillor, Von Schultze, committed suicide on seeing the reception accorded to the French whom Count Karolyi, President of the Hungarian Republic, officially greeted.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Victory Celebrations.

DELHI, November 28.
Telegrams now received show that victory celebrations throughout India yesterday were most impressive. In Bombay the procession was over three miles long, representatives of all arms, naval as well as military participating. In Rangoon the procession and the subsequent burning of an effigy of Kaiser were attended by the entire population and evoked enormous enthusiasm. In Lahore there were processions and illuminations, and also a public gathering where the Lieutenant-Governor read out the latest royal message to India.

In Allahabad the poor were fed and the city was illuminated. Congratulatory telegram were also exchanged between the Lieutenant-Governor and the Viceroy.

A quarter of a lakh has been given by the Nawab of Palanpur for war purposes.

Viceroy's Levee.

It is notified that H. E. the Viceroy will hold a levee at the Government House, Calcutta, on the evening of Wednesday 1st January next. The names for new representations are to reach the Military Secretary by the 15th December and for others by 20th December.

At the request of the Government of Straits Settlements the Government of India have agreed to renewal of agreement for direct supply of opium at a fixed price to Straits Settlements for a further period of five years from the 1st January 1920.

Rejoicings at Poona. Grand Military Procession.

POONA, November 28.

Seldom before in the annals of Poona city have its inhabitants been treated to a spectacle such as they have witnessed yesterday when over 6,000 troops British and Indian, cavalry, artillery, infantry and subsidiary services marched through the streets with bands playing to celebrate Victory Day. There was great enthusiasm all along the route. At the Reay Market Mr. N. C. Kelkar, President, City Municipality, read an address welcoming them. Major General Tighe made a suitable reply. A purse of Rs. 500 subscribed by the Municipal Councillors was made to General Tighe with a request that he should utilise the money for the troops. The march which occupied just over two hours ended in the Cantonment where also the troops were given a great reception. In the evening there was a procession of school children, girls and boys, Europeans, Hindus, Parsis, and Mahomedans who with bands playing marched cheering through the streets. Thousands of children took part in the procession concluding with tree cinema shows. The day's programme ended with entertainments at the Gymkhana Club followed by fireworks and bonfire. The grounds were thrown open and large crowds were present.

Seva Sadan Celebration.

The Poona Seva Sadan celebrated the Victory Day on the 27th instant at the Seva Sadan Institution which was tastefully decorated in honour of the occasion. After witnessing the military procession the students of the Institution gathered in the Central Hall where Ramabai Sahab Ranade addressed the gathering. After expressing unbounded joy at the victory of the Allies and the near possibility of peace making unjust war impossible, she referred to the admirable work of social service done by the Seva Sadan nursery during the last influenza epidemic. Messrs. Natar, Joshi and Abhyankar spoke in terms fitting the occasion and the ceremony came to an end after dialogues, national anthem and distribution of sweetmeats.

Victory Day in the Punjab.

LAHORE, November 28.

The victory day was celebrated yesterday by a great military procession and display in Minto Park outside the Fort. Processions which included Indian cavalry, British and Indian infantry, camel corps, armoured motors, European and Indian I. D. F., Sappers and Miners, signal Corps, bearer corps, and Ambulances and fifteen elephants went through the city from Delhi gate and out by the fort on to parade ground in Minto Park. The streets of the city were thronged with crowds and the route was gaily decorated. Sir Michael and Lady O'Leary rode on one elephant, General Barrett, Northern Army Commander on another followed by Judges of the Chief Court and other officials and notabilities. Military display in Minto Park was stately and impressive. His Honour and the Army Commander took their seats on a decorated dais with a guard of honour facing them and other chiefs in semi-circle around them, while thousands of spectators lined the enclosure. Aeroplanes flew overhead and showed a marvellous display of aerial manoeuvres. His Honour read the King's message to India to the assemblage and cheers were given for His Majesty and bands played the National Anthem. A salute of 31 guns was fired from Fort and firework display followed and the dais and Fort walls were brilliantly illuminated. The only untoward incident was a panic among the cavalry gun horses drawn up outside the enclosure when fire balloons fell among them. Many horses stampeded. Several sowars were injured and an armoured motor was overturned and wrecked by a runaway gun team. The stampede was stopped and the injured were quickly attended to and the majority of spectators knew nothing of this occurrence practically. All large buildings, public commercial and private, in Lahore, were brilliantly illuminated at night and a dance was given at Gymkhana in honour of the victory.

Fireworks display at Minto Park late last evening led to a most unfortunate accident. About 20 horses of Indian Cavalry stampeded en masse the gun teams on right, following suit one of the latter charging an armoured car overturning it. It is stated that some persons were more or less seriously injured, one of whom an employee in military Accounts Office, who recently served in France, died to-day in Lahore Cantonment Hospital. A law student is said to have been fatally injured.

At Allahabad.

ALLAHABAD, November 28.

Allahabad celebrated the Victory Day yesterday by a general holiday, feeding the poor and illumination.

At Lucknow.

LUCKNOW, November 28.

About a thousand people attended Sir Harcourt Butler's Garden Party to celebrate the armistice. Those present included Lord Southborough and members of the Reform Committee. His Honour subsequently drove to Hazarigunge and witnessed the police procession. Shops and railway offices were illuminated. The band of the O. and R. Railway Rifles played the National Anthem of the Allies and played again after dinner. Immense crowds attended. His Honour the Lieutenant-Governor yesterday sent the following telegram to His Excellency the Viceroy:—"On behalf of the United Provinces which are the ancient Hindustani country, I tender to your Excellency the loyal fervent devotion to His Majesty on the occasion of the celebration of the

Armistice of his faithful subjects and their deep admiration, and gratitude for the example set by Their Majesties and the heroic valour of the naval, military and air forces of the Empire and our brave Allies. I also tender our congratulations to Your Excellency.

H. E. the Viceroy replied as follows:—"Please accept my sincere thanks for the congratulations conveyed in your telegram of to-day's date. The message of loyalty and devotion to the Throne from the United Provinces will be duly conveyed to His Majesty."

Calcutta

Bengal Public Health.

The Governor's Address.

School of Hygiene Advocated.

CALCUTTA, November 28.

His Excellency Lord Ronaldsday addressed this morning the special Committee of the Sanitary Board, constituted to advise measures against the hookworm disease. In the course of his address the Governor said that he had been struck with the extreme inadequacy of the machinery which they possessed for dealing with the vast and vital question of public health. It seemed to him that they should possess in each district a public health organisation. The first step in this direction must necessarily be the appointment in each district of a properly qualified Health Officer. Continuing His Excellency said: I have decided to ask the local self-governing bodies to follow the example set by the District Board of Burdwan and to appoint after a specified date fully qualified health officers for their districts. This brings to the fore the question of the training of young medical men in sanitation and hygiene. Calcutta ought most assuredly to have a first rate school of hygiene and we are taking steps to see that her requirements in this respect are no longer neglected. I hope that we shall be able to provide for this purpose a lakh of rupees from provincial revenues in the next year's budget. This will enable us to claim a further sum of one lakh of rupees promised conditionally from the Indian Research Fund and hope, therefore, that the time is not far distant when we shall see a thoroughly up-to-date school of hygiene rising on the site now occupied by the condemned Police Morgue and thus rounding off the project for a School of Tropical Medicine for which Sir Leonard Rogers has worked with such patience and with so much zeal. In the meantime I am assured by the Surgeon General and the Sanitary Commissioner that pending the establishment of such a school they can undertake to arrange a course of instruction which will enable young medical men to obtain the Calcutta Diploma of Public Health which will be regarded by us as the equivalent of the British Diploma for the purpose which we have in view.

Hookworm Infestation.

Now I come to the matter about which I desire more particularly to seek your advice and assistance to-day. You are all in possession of the letter which I addressed to the Chairman of the Sanitary Board on the subject of hookworm infestation on the 21st of September last. In that letter I brought together the information which we at present possess as to the prevalence of the disease in Bengal and there is no necessity therefore for me to travel over the same ground to-day. The outstanding factors in the situation are (1) The extreme prevalence of the disease and (2) the ignorance which exists generally as to its nature and even as to its existence.

After giving some facts about the origin of the disease and its effects His Excellency said:—Under these circumstances the best prospects of success seem to be in our taking action in two directions. First, we must endeavour to educate the public upon the question. Work of this kind will be slow in bearing fruits, but it is none the less essential since any comprehensive measures that it may be possible to take in the future must be based upon a wide diffusion of knowledge. Secondly, in view of the general ignorance of the matter at present prevailing, any definite action against the disease which we may contemplate should be undertaken amongst those classes of the population over whose lives and habits it is possible to exercise some measure of supervision and control. Hitherto our experiments in Bengal have been carried in the jail population and the labour forces on some of the tea gardens. The treatment in these cases has been crowned with a gratifying measure of success and we are justified in believing therefore that much may be achieved by extending our work to other groups of the population which are similarly placed such, for example, as the labour forces in the coal mining areas, in the mill areas, in the tea gardens, in the railway workshops and so on.

Eastern Bengal Railway.

A Bad Accident.

GOODS TRAIN CUT IN TWO.

CALCUTTA, November 28.

A bad accident occurred on the southern section of the Eastern Bengal Railway near Calcutta on Wednesday evening which, but for the fact that the passenger train involved was travelling slowly at the time, must have resulted in a heavy death toll. A Passenger Train left Calcutta South, Billigh station at 18.28 standard time for Diamond Harbour. The train was travelling fairly slowly when on passing Telgalla Cabin, which is a mile away, it ran into an Up Goods special which was lying across the track at right angles. The Passenger train engine cut its way through the obstruction and the shock or impact caused a panic among the passengers many of whom jumped from the train. The Goods Special, it appears, was on its way to Dum Dum and had passed Telgalla when it broke into two. The engine and the first half proceeded while the rest of the train rolled back and fouled the crossings at Telgalla. The driver and the fireman of the Passenger Train Engine had a miraculous escape and suffered only a severe shaking. The head stock and cowcatcher of the engine were badly damaged while a couple of wagons and bogie third class carriage immediately behind were smashed and derailed. Three or four wagons of the Goods Train were wrecked and thrown bodily off the track.

Passengers Injured.

There were various reports at a late hour last night as to the number of passengers injured. One report says that ten passengers were removed to the hospital while from an authoritative source it was learnt that five or six persons were injured that no lives were lost. The Railway authorities on hearing of the accident requisitioned

motor ambulances and the injured were speedily removed to the hospital. A relief train in charge of the District Traffic Superintendent was soon on the spot and a large number of coolies were got to work. In a short time the debris on the Up line was removed and the line cleared for running of train. The Down line is expected to be cleared in 24 hours.

Driver Wood of the 6. Down Express E. I. Ry., who was being tried for causing an accident near Karchana, Allahabad, has been acquitted by unanimous verdict of the Jury on both charges.

Mrs. Besant on Reform Schemes.

CALCUTTA, November 26.

Under the auspices of the Bengal Home Rule League Mrs. Besant delivered a lecture last evening in Calcutta on the Congress League. She said India must be given the privilege of self-determination which meant that representatives of the people must settle the form of government. The Congress and the Moslem League were the proper representative bodies. The special Congress was not a sectional one as said by Anglo-Indian papers. It requires a great deal of audacity to deny its representative character. The reform scheme was unsatisfactory and disappointing but it might work with the modifications suggested in the special Congress. There was very little difference between the Congressmen and seceders. Referring to transferred subjects she said it should also include defence of the country. India must get the power of the purse. In conclusion she urged the people to state their demand in no uncertain or unequivocal voice.

State Dinner at Calcutta.

Governor Toasts the Allies.

CALCUTTA, November 28.

At a State dinner held last night at the Government House His Excellency the Governor proposing the toast of the Allies said:—

My Lord Chief Justice, Sir William Meyer and Gentlemen,—When we are rejoicing at the tremendous victory which has crowned the cause for which we have striven for so long and are priding ourselves on the part which has been played by the British Empire in bringing about our triumph, it is fitting that we should also pay our tribute to the magnificent achievements of our Allies. We are fortunate to-night in having most of the Allied nations represented at this table. To France, whose heroism and sacrifice in the early days of the war provided a sure shield against disaster, we pay our admiring homage. To Belgium also who while losing much in territory and wealth saved her soul and kept the honour of mankind bright before the world, we offer our meed of gratitude and praise. We rejoice to have with us also to share our joy, as they shared our sorrow the representatives of Portugal, our ancient and historic ally, of Japan, our ally now during 16 years of eventful history and of Italy who amidst circumstances of great difficulty threw in her lot with the cause of justice and of right. Nor do we forget our blood relation and more recent ally, America, nor the tremendous service which she rendered to humanity by throwing her vast resources into the scale at a moment, the most critical perhaps in all history. To the representatives of the remaining people allied to us who are present here to-night, Greece, Brazil, Siam, Chile and Cuba, we likewise extend the hand of friendship and our whole-hearted congratulations. May all those, who have fought and struggled by our side, long be associated with us in the great task of building upon the ruins of the old, the lasting edifice of a new and happier world. I give you the toast of the Allies of Great Britain.

CALCUTTA, November 28.

A postal notification states that the restrictions on telegrams containing particulars of the movements of merchant shipping have been removed.

Influenza in Bengal.

Calcutta Badly Affected.

CALCUTTA, November 28.

Influenza is raging in an epidemic form all over Bengal. The Maharaja of Hill Tippera and sixty seven members of the Raj family are down with it. In Calcutta there is no sign of abatement, daily mortality ranging between fifty and sixty. Under instructions from the Health Officer the Director of Public Instruction has directed the closing of all Government schools and colleges in Calcutta up to the 1st of January 1919 owing to the fact that the influenza epidemic has so far shown no signs of abatement.

Mymensingh District.

To be Made into three Districts.

CALCUTTA, November 28.

News has been received that the Secretary of State has sanctioned the division of Mymensingh district into three new districts.

Burma

Rangoon Municipal Elections.

RANGOON, November 21.

The Municipal election for Europeans and other communities resulted in the return of one European, one Parsi and three Anglo-Indians.

Rangoon Rice Market.

RANGOON, November 28.

Rice Market was slack to-day after the holiday. A small quantity of "Spot" paddy was sold at Rs. 300. Speculative prices for November are Rs. 335, to Rs. 375, January Rs. 305 to Rs. 317, and next three months Rs. 310-8-0 to Rs. 322-8-0. Paddy continues to arrive in considerable quantity and is quoted at Rs. 155 to Rs. 160 for rail and Rs. 160 to Rs. 170 for boat.

Influenza deaths in Rangoon last week number 176 out of a total of 324.

విజయోత్సవములు.

కలకత్తాలో గవర్నరుగారివింతు.

27-వ తేదీ రాత్రి గవర్నరుగారు ప్రభుత్వమందిరమున విందుచేసిరి. మిత్రమండలికి స్వస్థివాచనము నిచ్చుచు నిట్లు నడిచిరి. ప్రధానవ్యాయమాత్రిగారు, సర్ విలియం మేయరు గారు, ప్రముఖులారా:- మనము వెక్కువత్వములుచేసిన కృషి సఫలమై మనదేశమును కలిగినదనియు సామ్రాజ్యసేవకు భాగస్వామ్యముగ మనచే సేసినయు మన మానందించు తరుణమున బుత్రమండలివారి రాసించిన భవన సహాయమునకు గూడ మన మానందింపవలసియుండును. నేడేసభకు మిత్రమండలివారు బాటలు పలుపుదు నచ్చిరి. యుద్ధారంభమున ప్రాన్యజేతమువారి కర్తవ్యముగ స్వాగత్యమును చూపుటవలననే విజయమున కవకాశము కలిగినదిగా నమెదట వారిని ప్రశంసించెదము. బెజ్జియమువారు సర్వస్వమును గోల్పోయినను ఆత్మగౌరవమును మాత్రము నిలుపుకొని ప్రపంచమున భ్యాతిని గడించినందులకు వారి నభినందించెదము. మనమును ముఖములందు పొల్పిన ప్రాచీనమిత్రులగు పోర్చుగీసువారిని 16 వత్సరములనుండి మిత్రులుగాను జపానువారిని కడువిషమదశలో నుచితజ్ఞులై ధర్మమును రక్షించుటకు మనపక్షము నవలంబించిన ఇటలీవారిని మనము కీర్తితము. మనకురక్తబంధుకోటియు నూతనమిత్రులును అమెరికావారు మనపక్షమున చేరి ఆత్మధీమతతోడ్పడిరి. మానవసంఘము నద్దరించిన అమెరికావారిని మనమెన్నటికిని మఱచుటలేదు. విషమతను మగు స్థితియందమెరికావారు ఘనభారమును వహించి విశాలమును తమజేతమునగల లెక్కలేని వస్తుసామగ్రిని వెల్లివిరియజేసి ఆడుకొనిరి. మరియు గ్రీసు, బ్రెజిలు, సయోము, చిల్లీ, క్యూబా, మున్నగు మిత్రజేతములవారి నందరిని మనము వినుతించెదము. ఈ రీతిగా యుద్ధనిర్వహణమున మనకు తోడ్పడిన జేతముల వారందరను నూతనరాజ్యము సమగ్రముగ నెరవేరునట్లు ప్రపంచమున కాంతిసౌఖ్యములు స్థిరములగునట్లు మనకు తోడ్పడుదురు గాక యని కోరెదను.

ప్రసాదము.

27-వ తేదీ 6000 మంది బ్రతిమ భారతీయ మైనికులు ఆక్వికపదాతి కేటాన్లదళములవారును ఇతరులను బ్యాండు మేళములతో వీధులవెంట నూరేగిరి. అట్టి యంత్యకమును పూనానగరమువారిదిగర కన్నడును చూచియండలేదు. రేమార్క్సుటుయెద్ద మ్యూజిసికాంటీ ఆధ్వర్యమున ఎన్. సి. కెల్మరుగారు వారికి స్వాగతముసంగుచు నుపన్యసించిరి. మేజరు జనరలు టిగ్గిగారు రమకూలముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. సేనలకు వినియోగించుటకొరకు కాన్సిలరులు సమకూర్చిన రు 500 లను కెల్మరుగారు టిగ్గిగారి కొసంగిరి. సేన లిట్లు 2 గంటలూరేగి కంటోన్మెంటుకేగెను. అచటగూడ వారికి ఘనమగు స్వాగత మొసగబడెను. సాయంకాలము బడిపిల్లల (బాలుకు-బాలికలు-హిందువులు - పాశ్చాత్యులు - పార్సీలు- మహమ్మదీయులు) యూరేగింపు వైధివముగా వాద్యపురస్కరముగా జరిగినది. వేలకొలది బాలురును బాలికలు నట్లురేగిరి. బయస్కాపు ప్రేమదర్శనము లుచితముగ వారికొరకు జరుపబడెను. 28-వ తేదీ జిమ్మావాక్లబ్బులో విందుజరిగినది. బాణసంచాను కాల్చిరి. భోగిగుంటలను వేసిరి. మైదానములందు వేలకొలది జనులుచేరిరి.

సేనానందము.

పూనా సేనానందము. వారు 27-వ తేదీ విజయోత్సవమును జరిపిరి. వారిపంజరము బాగుగా నలంకరింపబడెను. విద్యార్థులు మైనిక విద్యార్థులను చూచి ప్రధానమందిరమున సమావేశమైరి. అచట రామాబాయి సామెయి రనేడిగారు పన్యసించిరి. ఆమెవిజయమునగూర్చి నడిచి విషజ్వరోద్రేకము పూనాలో కలిగినపుడు సేనానందమువారు చేసిన సేవను కొని యాడిరి. నల్లేకరుజోషి, అగ్రయంతరుగాడ్డు సహాయములముగ నుచ్చరించిరి. ద్వితీయప్రదర్శనములు జాతీయగీతము మికాయలనిచ్చుట మున్నగునవి జరిగినవి.

అలహాబాదు.

27-వ తేదీని సెలవియ్యబడినది. బీదల కన్నదానము చేసిరి. రాత్రి వీసాగేసి జరిపిరి.

లక్నో.

సర్ హార్మిస్ట్ర బట్లరు గారి తోటలింగువ మేయరుండి వెల్లిరి. సౌతుబగో ప్రభువును తక్కిన సంస్కరణ సంఘ సభ్యులునుగూడ వెల్లిరి. పిమ్మట బట్లరుగారు హబారీగంజికి వెల్లి పోలిరువారి ఊరేగింపును చూచిరి. దుకాణములును రైల్వేకార్యాలయములును వీధులచే నలంకరింపబడెను. బాండువాద్యములు జరిగెను. వేలకొలది ప్రజలు నచ్చిరి. "విజయోత్సవములను పురాతన హిందూస్థానీ జేత మగు సయ్యుక్త రాష్ట్రములందు ఆత్మతాపందముతోను రాజనక్షిత్రోను ప్రజలు జరిపి రనియు సామ్రాజ్యమదంబులను రాజప్రతినిధిగారిని ప్రశంసించిరనియును బట్లరుగారు మెప్పునప్రభువు గారికి తంతివాదనంపిరి. మీ తంతివాదన చాల సంతసింది లేని సామ్రాజ్యమునకు వివేదింతు నని రాజప్రతినిధిగారు బట్లరు గారికి మరల తంతివాదనంపిరి.

జయప్రదముగ సురభి మంత్రిమైనది.

జయప్రదముగ సురభి మంత్రిమైనది. లోకకంటకుడగు కెయిజరు పదభ్యిష్టుడై పరులపంచల పాలాయెను. జర్మనీలో బడినది. ఇట్టి నువ్వెను కల్గినందులకు మనమందరము ఆరగమేల్చుచున్నామి. ఈ విజయగౌరవాన్ని రంగూని లెప్టెనెంటు గవర్నరుగారు కూలీల సమ్మెకట్టు నేరమున హిందూజేతములు కాననము క్రింద తీక్షణులైన రాజకీయ నేరకులను విడుదలచేసి ప్రజల నున్నవన బాగులైరి. వీరీయోగ కార్యమునైన సందర్భములముగ చేసినందులకు వీరి నెంతయు మనము అభినందింపవలసియున్నది. ఈవిధముగ నీ రివిసరకు తాము కోల్పోయిన ప్రజల విశ్వాసమునుగ్రహించి వారిగౌరవమునకు మరల పాత్రులగుటకు ప్రయత్నించెదరు గాక!

కంక రాష్ట్రపు ప్రభువులగు లోనాల్లు మేగారు గూడ తన సోదరప్రభుత్వమునైన జూచి రాజకీయ నేరకులను విడుదలచేసి పుణ్యము గట్టుకొనెదరని నమ్మమున్నాను. జరుగుమిల్లి సాంబకరావు

నేత్ర యంత్రాగారములు

కూలివాండ్లు సమ్మెకట్టుట

క్రొత్త విషయములు

నిన్న రెండుకాళి తప్ప యంత్రాగారములలోని తక్కిన కాళులు మూయబడియే యున్నవి. కూలివాండ్లు తమ కష్టనిర్మలములు నివారించుట నంతవరకు పనిలో ప్రవేశింపమని పట్టుబట్టియున్నారు.

అకాంతికి కారణములు

కూలివాండ్ల అకాంతికి కారణములు నిన్న తెలిసినవి. ఈవధ్య యంత్రాగారములు మూసివేయబడి, కూలివాండ్లు అధికారుల యంత్రువు ప్రకారము పనిలో ప్రవేశించిన తరువాత నండియు, యంత్రాగారములలోని యద్యోగులు వారిని చాల కష్టపెంచుచున్నారని తెలియుచున్నది. కష్టములకు మైలాపురము మున్నగు దూరప్రదేశములనుండి యంత్రాగారములు కష్టకు నిచ్చుటలో రెండు మూడు నిమిషములు ఆలస్యమైన యెడల అధికారులు వారిని నాటి పనినుండి తొలగించుచుండురు. కూలివారు అధికారులను వేడుకొనినయెడల కొంత జరిమానాను విధించుచుండురు. అభవా ఎటులనో కష్టపడి పనిలో ప్రవేశించినయెడల వారు తయారు చేసిన బట్టలను ఉద్యోగులు పరిశీలించుచు, అనిబాగుండలేదు, ఇదిబాగుండలేదని, చిక్కులు వెట్టి వారిని కష్టపెట్టుచుండిరి. జరిమానాను విధించుచుండిరి. తృప్తిగా ననిచేయుటకు కారలనినపరికరములు తమకిచ్చుటలేదని వారు ఉద్యోగులతో చెప్పకొనినయెడల, "మీవాడియాగారి ననుగుడు" అని నేలిచేయుచుండుడు. యంత్రాగారములవారు కూలివానికి బట్టలు, అహారపదార్థములు తగ్గుధరల కమ్ముచుండెడివారు ప్రకృతిము నానిధిరలను సయితము హెచ్చించిరి. యుద్ధము నుగిసిపోయినదని, సమస్యలగు కూలివాండ్ల సేవలను యద్యోగులములలోనుండి తీసివేయుచుండిరి.

ఇదియే వారిఅకాంతికి కారణము లని తెలియుచున్నది. అకాంతిలోపాటు అధికారులు మొన్న యంత్రాగారములలో వీరికి బెట్టిన కష్టములు సహాయభారములై సమ్మెకు కారణమైనదని తెలియుచున్నది.

అధికారుల అభిప్రాయము

యంత్రాగారముల కార్యనిర్వాహములు అంత్రాగారములలోని దర్శించి సంగతిసందర్భములను విచారించగా, కూలివాండ్లు చెప్పకారణములలో నిజమేమియు లేదని నుడిచిరి. కూలివాండ్లకు కట్టుబాటులో నుంచుకొనుటకు జరిమానాల విధించుట ప్రతియంత్రాగారము యొక్క యదర్శము తప్ప మరేమియు లేదని నుడిచిరి. అపరాధదర్శమును కూలివాండ్ల నిధిలోనికే చేర్చుచున్నామని చెప్పిరి.

మేనేజింగు డైరెక్టరు సర్ మెంటు నిచ్చునగారి నివేషము మడుగగా వారు, ఈవధ్య సమ్మెకట్టుబడిన నాటి నుండికూలీలు తక్కువరకపు బట్టలను తయారు చేయుచున్నారనియు, అందువలన తాము అపరాధమునను విధించుచున్నామనియు, దీనికి వారు వేర భవముగ తలంచి ఆసంతృప్తిని చూపుచున్నారని చెప్పిరి. బట్టలు- అహార సామగ్రిల హెచ్చుదరలను గురించి ప్రశ్నింపగా, కూలివాండ్లు ఇతరత్ర కావలసినవస్తువులను కొనుగొన్నయన తామువరలను హెచ్చింపవలసివచ్చినదని. ఎవరో ఒకద్రువ చేసిన తుంటరికమువలన వేలకొలది కూలీలు కష్టముల పాలగుటకు చింతించుచున్నామనిరి. కాని కూలీలు నేరకులను దెలిసినందున వారివేమియు కష్టములేకుండ చేయుదుమనిరి.

కూలీలసభ.

వెంజూరు కార్మిక సంఘమువారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంకాల మొక గొప్పసభ జరిగినది. కూలీల నేతలు సభకురదెంచి వాడియావారి హింతపడేతమును వినుటకు తమహాలులై యుండిరి. వాడియాగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. నుబ్బరాయకామతు, కల్యాణసుందర మొదలియారు, దండపాణిపిళ్లగార్లు సయితము సభనలంకరించిరి.

వాడియాగారు కూలీలకు హింతపడేతము చేయుచు కూలీలు చేసిన కార్యము చాల విచారకరముగా నున్నదని స్వాయత్యా కనుగొనినను, సౌఖ్యవాదులమునకు చూచినను వారి ప్రవర్తన చాల విషాదకరముగను, న్యాయవిరుద్ధముగను నున్నదని. వారు చేసిన పని వేల కొలది కూలీలను పోషించు ఏయంత్రాగారమును సంహించకలదని. అందువలన నేరకులనుపట్టి పోలీసువారి పరముచేయుట వారి విధానక కృత్యమని నొక్కి చెప్పిరి. ఎవరో కొందరు చేసిన తప్పునకు వేలకొలది కూలివాండ్లకు పనిపాటులేక చేసిన దిన్నికంపెని వారియొద్దను కొంత దోషము గలదు. అండ్లయ యద్యోగులు కాంతిచిత్తులై యున్నంతవరకు కూలీలు తొందరపడకుండుదనిరి. అధికారుల యంత్రువులు వచ్చునంతవరకు రెండు తీర్మానములను ప్రకృతము తాము చేయవలయు నని యుపన్యాసమును ముగించిరి.

కల్యాణసుందర మొదలియారుగారు వాడియా గారి యుపన్యాసమును ద్రావిడభాషలో తేటతెల్లముగ భాషాంతరికరించిచెప్పిరి.

తీర్మానములు

నేరకులను పట్టుకొనుట.

"మదరాసు కార్మికసంఘమువారు యంత్రాగారములలోని అండ్లయ యద్యోగులను కూలీలు కొట్టివారని వినుట కంతయు చింతించు, సంఘమువారి యదర్శములను హృదయములో నుంచుకొని నేరకులనుపట్టి పోలీసువారి కళముచేయ సభ్యులను కోరుచున్నారు."

అను తీర్మానము మొదట ప్రవేశపెట్టబడినది.

యంత్రాగారాధికారులకు విన్నపము

తదనంతరము "కార్మిక సంఘమువారు అధికారులు రెండు యంత్రాగారములను మూసి యిష్టమనినములలో కూలీలను కష్టములపాలు చేసినందులకు చింతించు తక్షణమే యంత్రాగారములను తెరవవలయునని అధికారులను కోరుచున్నారు." అను మరొక తీర్మాన ముపసాదింపబడినది.

సభ్యులు వీనిని ఆంగీకరించుటకు ఇష్టపడినట్లు కనబడలేదు. అయినను వాడియాగారు వానిని నిచ్చునగారికి తుపి కొంతపనిచేయుదు మని వాగ్దానము చేయుమని నచ్చజెప్పి నందువలన ఎటులనో వాని నొప్పుకొనిరి.

వాడియాగారి సందేశము.

తదనంతరము వాడియా గారు కూలీలందరు నేడు యంత్రాగారములకు సకాలమున వెళ్లవలయుననియు, అప్పుడైనను అధికారులు యంత్రముల పని పోగొంట్రించక పోయినయెడల సాయంకాలము నాడుగు గంటలకు తిరుగ నొక సభ చేసి ముందు చేయవలసిన పనిని ఆలోచించెదమనియు నచ్చజెప్పిరి అంతటితో నిన్నుటిసభ ముగిసినది.

ప్రాచీనభారతనాగరికము

జనరాజదాసుగారి ఉపన్యాసము

చెన్నై పురి విద్యార్థి సంఘపక్షమున నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు చెన్నై పురి విద్యార్థి సంఘమునందు నాగరికము మూర్తి టి. సదాశివయ్యగారి యధ్యక్షతకైంద ప్రాచీన భారతనాగరికత మను విషయమును గూర్చి సి. జనరాజదాసుగారు యధ్యక్షించుచు పాశ్చాత్యనాగరికతను మననాగరికతను కొన్ని విషయములందు కృత్యము గలదు నుడిచి మన జీవితమునకు ఆధారభూత మైనట్టిదియు, మనము చేయు ప్రతికార్యమునకును ప్రధానమైట్టిదియు నగు మతము మన దేశమందు ప్రతిమనుజుని మానసంబునందును నాటుకొనినంత గట్టిగ యింక ఏదేశమందును నాటుకొని యుండలేదు. రెండవది మన భావ్యజీవనము. మనకు పాశ్చాత్యులవలె కూర్చోనుటకు కుర్చీలుగాని బల్లలుగాని అవసరములేదు. సర్వమునకును భూజేసి మనము ఆశ్రయించుకొనియున్నాము. అంగ్లేయులందున భారతీయులలో గూడ వెక్కిరించి పూర్వాచార భరాయణము గలదు. వారి హృదయములలోనికి మాతాభావము నూరి పాశ్చాత్యములు చొరవు. ఆంగ్లేయులనే వారికి మనకు అన్యోన్యమే మాభావము లంతభావగ కలసి పొవుట కవకాశ మేర్పడినది.

భారతీయశ్రీల దృష్టితి, వారి అస్వాతంత్ర్యము: నిర్భయముగ శ్రీ స్వాతంత్ర్య మననేమో మనము గ్రహించుటలు. మనశ్రీలు స్వాతంత్ర్యములేక అణగద్రొక్కబడుచున్నాయి. వారికి పాశ్చాత్యశ్రీలవలె స్వాతంత్ర్యము, ఆత్మాధారము, స్వీయభావప్రకటనమున లేవు. ఆ విషయమునందు పాశ్చాత్యులకు మనకు విశేషకృత్యాము గలదు.

మన నాగరికతయందు భిన్నత్యమున దేశీయముగలదు. మనదేశమందలి ప్రజలు బాలిమతములతోను, భాషామూలకముగాను విభజితులై ధిన్నత్యము పొందినట్టికిని, దేశమునందలి మనముగ వ్యాపించిన విజ్ఞానమేర్పరములను నేకత్య మేర్పడుచున్నది. ఆ విజ్ఞానమేర్పరముతో బాటు మన సహనముగూడ గలదు. హిందూమతము మతములలో నెల్ల నెక్కర సహనముగల మతముని పేర్పడనీనది. పరమహిమ గవ్యస్థానమనియు, దానిని చేరుటకు జయనమైపోవుచున్న జీవాత్మ విహికమునం దొక మజిలీ చేయుచున్నదనియు భావించి భారతీయు లెల్లప్పుడును ఆముష్మికమైన జీవయాత్రను తేయుట కలవడిరి. వారికి ప్రపంచమునందు ధనముగాని విశ్వముగాని సంపాదించు నిచ్చ ఎన్నిటికిని లేదు. భారతీయులందు జీవించియున్న ఆయత్సప్తభావమే వారి నాగరికత నేమని కొనియాడగలము.

ఆశ్రమములు: మనజు దేవమయమం దెట్టి విధ్యుక్త ధర్మములు నెరవేర్చుటయనో సువ్యక్తపరమమైన దేవుడిన బ్రహ్మచర్య గృహస్థ వాసిష్ఠ, సన్యాసమును నాల్గవ శ్రమముల నేర్పరచి ప్రపంచమునకు మహాపకార మొనర్చిన నాగరికత నేమని కొనియాడగలము!

భారతీయులకు జ్ఞానయోగము, జ్ఞానదాయకమైన గ్రంథముల యెడను భక్తివిశ్వాసములు మొందు. అందులనునే మన పూర్వులచే రచింపబడిన ఎన్నెన్నో గ్రంథములు, నాటకములు, ఇతిహాసములు, పురాణములు, నేదములు, వేదాంగములు మొదలైన మహాగ్రంథములన్నియు జీవించియున్నవి. పూర్వము మహాజ్ఞాను లున్న ప్రదేశములను రాజులును చక్రవర్తులును గూడ వెదకికొనుచు వచ్చి, వారికి ప్రణామ మిడుచుచువారు. మన పూర్వుల కెప్పుడును ధనకాంక్ష లేదు. విద్యాకాంక్ష, జ్ఞానకాంక్ష అధికముగ నుండెడివి. అనియే వారిని సకలైశ్వర్యసంపన్నులునగ జేయుచుండెడిది. మనము మన పూర్వుల గొప్పతనమును చూచియు, వారిచే రచింపబడిన గ్రంథముల గూర్చియు ఊరక పొంగి పొరలుచుండిన లాభము లేదు. మనము వారి గ్రంథములను చదివి, అందలి సారమును గ్రహించి, విజ్ఞానమును పొంది దానిని మనకును ప్రపంచమునకును సుపయోగపడునట్లుగ జేసి అప్పుడు మన ప్రాచీనపు గొప్పతనమును గూర్చి మెచ్చుకొనవలయును.

వృద్ధి భేదములు, మరియు ప్రజలు ప్రాచీనకాలమునందు తమదిన విధ్యుక్తధర్మములను బట్టియు, సుదోగములను బట్టియు బ్రాహ్మణ తీర్థియ వైశ్య కూడ్రులను వాలుగు వర్ణములకై విభజింపబడిరి. వర్ణ భేదములు ఇంగ్లండు దేశమునందు గూడ గలవు. మనదేశమునందు వైన జెప్పిన నాలుగు జాతులు గాక నిచ్చజాతు లను మరియొక జాతివారు గలరు.

వారి నెవ్వరు చెంతకు రానియ్యరు. వారి నెవ్వరును మట్టరు. వారు తదితరజాతులవలన మిక్కిలి అణగద్రొక్కబడుచున్నారు. ఆనియు భారత నాగరిక లక్షణములలో జేరినదే! భారతీయు లున్నప్పుడు భావములను చురుకైన గ్రహించగలగు మేధావీ క్రైస్తవములు మూలమే గాని అం దొక్క వీరుమనె నను కార్యాచరణయం దుంచ సాహస్యముగలవారు. గారు ముక్తి: హిందూమత సాంప్రదాయ పర్యవారము ప్రతి మనుజునకును ఎటువంటి భూరసాధ మొనరించిన వానికైనను ముక్తిగలదను నొక గొప్పసత్యము గలదు. అదియే దైవశక్తి సంపన్నమగు ప్రజాసత్వము (Divine democracy) మనుజునకు ప్రపంచమందలి కనువులన్నిటిలోను ఏది లభించినను లభించక పోయినను కడపటికి చుక్కిమాట్రిము లభించగలదు. హిందూ జీవవిధ్యుడింత హీనస్థితియందుండి అణగద్రొక్కబడి యున్నను ఆమెకెప్పటికైనను ముక్తి గలదు.

వైది వివరించిన నాగరికత లక్షణములలో కొన్నింటిని మనము సంరక్షించుకొని మరెన్నింటిని పారదోలవలయును. అందులో ముఖ్యముగ వర్ణభేదములను ముచ్చివేయవలయును. అని మనదేశమునం దొకానొకప్పుడు నివసించియున్న వి. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అది యుండవలసిన అగత్యము లేదు. ఇప్పుడు వర్ణభేదములు పూర్తిగ ముచ్చివేయి కలగలవలయునని. మున్నండు మనము మనజాని వానివాని యుద్వోగమునబట్టియు, విద్య నుబట్టియు గౌరవింపవలసియున్నది. మేచ్చుడైనను విద్యవర్ణి నించి నెద్ద యుద్వోగము చేయుచున్నవో వానిని బ్రాహ్మణునిగ పరిగణింపవలయును. బ్రాహ్మణుడు మేచ్చుకత్తిలో దిగిపో అతనిబ్రాహ్మత్య ముచ్చివే పోయినది. ముందు వర్ణభేద ములూ సమనిహితమైన. మనము మన ఆశ్రమములను నిజజెట్టు కొనుట క్యంతరాకర్షకము. ననము మన ప్రాచీన నాగరికతను చూచి గర్వింప నర్హము. ప్రకృతము తిరిగి విజ్ఞానాంకురము ప్రారంభమయినది. ముందునున్న మన మనసులను భూతకాల ము వైపునకు గాక భవిష్యత్తాద్యమువై పునకు మరల్చవలెను. ఎంతసేపును కాలిదానుగురించియే చింతింపనేల? అటువంటి కాలిదాను లింతెంతమందియో భవవ్యక్తులందు గూడ నుద్భవింప నున్నారని నేల తలచుకొన్నదే! నేదములను, ఉపనిషత్తులను దైవము ప్రపంచమున కొక్క పర్యాయ మే అను గ్రహించి వారిని ఏలతలచువలయున? ఆతిథు తిరిగి ఎన్నియోపర్యాయము లిచ్చుచునే యుండును. దైవశక్తి సంపన్నమగు ప్రజాసత్వమును ప్రపంచమున కుద్బోధించినవో ప్రవేదింతు విల్లునయొక్క “ప్రపంచ ప్రజాపాలిత ప్రభుత్వము”కంటె పెక్కుమడుగు తెక్కుడుగ నుండగలదు. మన నాగరికతకు ప్రధానమైన దైవశక్తిసంపన్న మగు ప్రజాసత్వము వలన మనకు సర్వసమములను, సర్వైశ్వర్యములను, సర్వ కాంతియును నెడనెడగలదు.

తూర్పువంగరాష్ట్రపు యినుమదారి

ప్రమాదము.

18వ త్రా. నవంబరు 28:—బుధవారము సాయంత్రము కలకత్తా దగ్గర తూర్పు వంగరాష్ట్రపు దక్షిణపాటయందు ఒకసామానుబండి రెండు చెక్కులైనది. మధ్యన ప్రయాణీకుల బండి ఒకటి మెల్లగపోవుచుండెను. తనివో చాలమందికి ప్రాణ నష్టము కల్గియుండెడిది. 18, 28 గంటలకు కలకత్తా పోతు బిల్లియాగు స్టేషనునుండి డయియండు హార్బరు స్టేషనుకు ఒక ప్రయాణీకుల బండి బయలుదేరినది. కొంతవరకు బండి మెల్లగ నే పోవుచుండెను. ఒక మెల్ల దూరములోనున్న తెల్లజ్జాప్తము నుదాటి పోవునపుడు యినుమదారి తొలిన కడ్డుగ ఎగువకు పోవు సామాను బండిని దీక్షానెను. ప్రయాణీకుల బండి తాలూకు ధూమకేటయంత్రము. (ఇంజను) అడ్డగ పోయినపుడు బండంతయు కదలిపోయినది. దీనివలన ప్రయాణీకులందరును భయకంపితమై బండిలోనుండి వైకి జుమికిరి. ప్రత్యేకపు సామానుబండి డయిడెమ్ పోవుచుండెను. తెల్లజ్జా దాటిపోవుచున్న కాలమున రెండు చెక్కులైనది. ప్రయాణీకులబండి ద్రోవకును, ఇంజనును నడుపువాడును మాత్రము ఆశ్చర్యచకునటుల ఎటులనో తప్పించుకొనిరి. వీరికి ఉపద్రవముగ కుదుపబడిరి. సామానుబండి తాలూకు 2,4 పెట్టెలు పూర్తిగ బద్దలై పట్టానుండి పూర్తిగ తొలగిపోయి నేలబడినది. ప్రయాణీకులబండి తాలూకుగూడ రెండుపెట్టెలు ముక్కలు ముక్కలయినవి. మూడవ తరగతి పెట్టెగూడ ఒకటి పాడైనది. పట్టాలనుండిగూడ తొలగిపోయినవి.

ప్రయాణీకులకు దెబ్బలు తగులుట.
10 మంది తులగాత్రులైనదియు వీరిని వైద్యులయ్య. మునకు గొంపోయిరిని ఒక కీ తి గ తెలు ప బడినది. 5,6 గురకి మాత్రమే గాయములు తగిలి 2 మందియొక సమాచారము తెలుపుచున్నది. ప్రాణనష్ట మేమిదని లేదని తెలియుచున్నది. రెండవ సమాచారమే విశ్వసనీయమనియు గూడ నూచించబడినది. ఈ ప్రమాదము తలస్థించెనని నెడిపిన వెంటనే తులగాత్రులగు వారిని వెంటనే రైల్వే ఉద్వోగస్థులు మోటు ర ఆంబులెన్న బండిలో వైద్యులాలకు గొంపోయిరి. వడి పోయిన బండ్లను లేవనెత్తుటకు త్వరగానే డిప్రీట్లు బ్రాఫికు నూపరిం తెండెలు యాజమాన్యమున అవటకు ఇంకొకబండి వచ్చినది కూలీలు యినుమదారిని బాగుజేసి బండ్లుపోవుటకు ఎగువదారిని(ఆవ్ లై ను) పీటగ జేసిరి. దిగువదారి (డౌన్ లైన్), 24 గంటలలో బాగుజేయబడునని తెలియుచున్నది.

నోటీసు.

బెజవాడ కావరస్తులు, పబ్లికెట్టి పండర్ శాఫ్ 2 ఫుంటలాల వెంకటరంగయ్య రి బెంబలిగి శరణప్ప 4 మందడ వెంకట్రాయుడుగారి కుమార్లు (1) ఈ. హనుమయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు రి గూడలెల్లి నుబ్బారాయణుగార్ల తాలూకు శ్రీ దగ్ధామలైక్వర రై నుబ్బలమేరుతో బెజవాడ బెకమ్మనిసి పలిసెం 4/1 రు గల ఇంట్లో పెట్టబడిన ఫ్యాన్ల రీలో ఇంతకరకు వర్కు చేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హార్డువర్ గల ఆయర్ ఇంజన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్ను, అందుకు సంబంధించిన మెషింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపంపు, పొల్లయ్యింకా ఫ్యాన్ల రీకి సంబంధించిన చిల్లర సామానాలన్న భాగస్థులందరు కలిసి స్వయముగా ఆన 1918 నెం. 41 డిసెంబరునెల 2, 3, 4 తేది లను నేలముజేసి ఆభిరవాటమిడ కొట్టివేయబడును గనుక కావలసిన వారువచ్చి కొనకొనవచ్చును. పరమలు నేలపాట కాలవందు తెలియవర్చడ వవును. కావలసినవారికి ఏవిధమైన సంబాధి కావలసినవచ్చినప్పటికి కూరిగున గంతము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకొ కచ్చును

ఫుంటలాల వెంకటరంగయ్య,
బెంబలిగి శరణప్ప,
(1880) మేనేజర్లు.

స్వదేశీ నబ్బులు.

కత్తారి	0.8-0	మొగలి (కేవిదా)	0.4-0
కార్పాలిక్ (మేలు)	0.6-0	చేత్	0.8-0
మనోహర్	0.5-0	కనంతా	0.2-6
తెంకండర్ (మేలు)	0.5-0	కర్పూరపు	0.2-0
" మధ్యరకం	0.4-0	సోపు గింజలది	0.2-6
వట్టివేరు	0.4-0	లవంగపట్టు	0.1-0
కొజా	0.4-0	విజిటాల్	0.1-6
కార్పాలిక్ మధ్యరకం	0.4-0	విండగర్	0.1-8
గోరింటి	0.4-0	కార్పాలిక్	0.1-8
గులాది	0.4-0		

ప్రతి ఆర్డరుతోను ఎనిమిది అణాలు అడ్వాన్సుగా పంపవలెను. మొత్తముగా కొనవారికి కమిషను యివ్వబడును. వీ. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. స్వదేశీ సామానుల అంగడి, నెం. 25, రంగ నాయకులు పేట, నెల్లూరు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్

బహుమానముల సనేకములను గడించిన

శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి

గ్రంథములు.

అమృతవలి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లాటకుచుండును. తెల 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము

అవతారపురుషు డగు నీతిచక్ర మిక్కిలి మనోహర ముగ రచింపబడినది. చక్కనికైతి. చుంచి అచ్చు. తెల 0.8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రపత్రికాలయము, తిరుపతికట్టి పీఠ, మదరాసు.